

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, KOVO – MARCH 4, 2010 • Vol. CI Nr. 42

Kaina 75 c.

Baltijos šalys – prieš Prancūzijos planus parduoti karo laivus Rusijai

Specialistai tvirtina, kad „Mistral“ klasės laivai turi svarbią strateginę reikšmę. **Scanpix** nuotr.

Vilnius, kovo 3 d. (BNS) – Prancūzijos planai parduoti Maskvai keturis karo laivus sukėlė nuogastavimus Baltijos šalims, kurios baiminasi, jog Vakarų sąjungininkai nepakankamai vertina Rusijos keliamą grėsmę.

Duodami interviu naujienų agentūrai AFP, aukšti Baltijos šalių pareigūnai reiškė nerimą dėl Prancūzijos pasiryžimo vykdyti planą, kuris būtų pirmasis NATO narės karinių technologijų perdavimo Rusijai atvejis. Pareigūnai tvirtino, jog jie taip

pat nori geresnių ryšių su Maskva, tačiau Paryžiaus nuostata esanti klaidinga ir siunčia klaidingą ženklą Rusijos vyriausybei, atkakliai siekiančiai stiprinti savo įtaką postsovietinėje erdvėje.

Tuo tarpu Prancūzija tvirtina, kad Rusija turėtų būti laikoma partnere, o ne grėsme, sakydama, jog laikas pagaliau užversti paskutinį Šaltojo karo puslapį.

„Nesu tikras, ar geriausias būdas užversti Šaltojo karo puslapį – prekiauti ‘karštojo’ karo priemonėmis”, – sakė Latvijos užsienio ministras Maris Riekstins.

Latvija, Estija ir Lietuva ne kartą reiškė nerimą dėl Paryžiaus planų parduoti Rusijai „Mistral“ klasės jūrų desanto laivų. Ši galimybė pirmą kartą buvo iškelta praėjusiais metais.

Tačiau šis klausimas tapo ypač svarbus, kai Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev atvyko į Paryžių derybų su Prancūzijos prezidentu Nicolas Sarkozy. **Nukelta į 6 psl.**

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-03-10

PERIODICALS

Nacionalinis diktantas bus rašomas kovo pabaigoje

Vilnius, kovo 3 d. (BNS) – Nacionalinis diktantas bus rašomas paskutinį kovo savaitgalį, skelbiama renginį organizuojančio savaitraščio „Atgimimas“ interneto svetainėje.

Kovo 27 d. Nacionalinio diktanto konkursas vyks penktą kartą. Originalus diktanto tekstas bus paskelbtas balandžio 1 d. interneto svetainėje atgimimas.lt, o finalas ir raštingiausio piliečio apdovanojimas vyks gegužės 8 d. Jam atiteks 4 tomų enciklopedijų rinkinys „Lietuva“.

Diktantas bus rašomas ant savaiminio kopijavimo popieriaus, tad vieną parašyto teksto kopiją konkurso dalyviai galės pasilikti ir, paskelbus diktanto tekstą, patys pasitikrinti, kiek klaidų padarė, pranešė „Atgimimas“.

Rašyti Nacionalinį diktantą, kaip ir pernai, bus kviečiami ir moksleiviai. Tačiau, kaip ir anksčiau, konkurse negalės dalyvauti lituanistai.

Kelerius metus Lietuvoje ir užsienyje sausio mėnesį vykęs Nacionalinis diktantas šiais metais į pavasarį nukeltas dėl finansinių sunkumų.

Pernai diktantą rašė beveik 6,000 lietuvių visame pasaulyje.

Jį rašyti galima visose Lietuvos savivaldybėse ir Lietuvos atstovybėse užsienyje. Kai kuriose šalyse ambasados dėl diktanto dirba ir naktį, nes jis rašomas neatsižvelgiant į laiko skirtumą.

Nacionalinį diktantą ruošia savaitraštis „Atgimimas“ bei Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.

Paskirtas naujas gynybos atašė pavaduotojas Kanadai

Čikaga, kovo 3 d. (LR ambasada Kanadoje) – 2010 m. vasario 23 d. Kanadoje, Ottawa mieste, buvo paskirtas naujas Lietuvos Respublikos (LR) gynybos atašė pavaduotojas Kanadai, pulkininkas leitenantas Mindaugas Abalikšta. Jis pakeis trejų metų kadenciją baigusį pulkininką leitenantą Egidijų Armalį.

Naujai paskirtas gynybos atašė

pavaduotojas Lietuvos kariuomenėje tarnybą pradėjo 1993 m. Teisininko ir inžinieriaus išsilavinimą turintis valstybės pareigūnas 1998 m. Lietuvos Karo akademijoje baigė būrio vadų kursus, mokėsi George C. Marshal Europos studijų centre Vokietijoje ir Baltijos gynybos koledže Estijoje.

Prieš užimdamas dabartinę pareigą M. Abalikšta nuo 2005 m. dir-

Keičiamas Ignalinos atominės elektrinės vadovas

IAE vadovu skiriamas Osvaldas Čiukšys. **Valdo Kopūsto (ELTA)** nuotr.

Vilnius, kovo 3 d. (ELTA) – Ignalinos atominės elektrinės (IAE) generalinio direktoriaus pareigose Viktorą Ševaldiną pakeis buvęs Lietuvos ambasadorius Čekijoje Osvaldas Čiukšys.

Energetikos ministro Arvydo Sekmoko teigimu, V. Ševaldinas gerai dirbo, kol atominė elektrinė veikė, tačiau pradėjus jos uždarymo darbus nesusitvarkė su savo pareigomis. V. Ševaldinui bus siūloma likti dirbti IAE, tačiau eiti kitas pareigas.

Pasak ministro, IAE uždarymo lėšos buvo naudojamos netinkamai, tačiau ministerija nesiima spresti, ar elektrinės uždarymo lėšos buvo švaistomos sąmoningai.

„Europos audito rūmai tikrins, kaip buvo naudojamos lėšos. Manau, kad O. Čiukšys su savo diplomatine patirtimi galės daug nuveikti derantis su Europos Komisija dėl tolimesnio elektrinės uždarymo finansavimo”, – aiškino A. Sekmokas.

„Iki šiol nepavyko suderinti elektrinės veikimo ir uždarymo, uždarymas vyksta nepatenkinamai, vėluojama. Turime sustiprinti IAE uždarymo valdymą, todėl buvo nuspręsta O. Čiukšį paskirti IAE vadovu”, – sakė energetikos ministras.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Einame drąsiai ir iškėlę galvas (p. 2)
- Patriotizmo mėnuo (p. 3, 11)
- A. Vitkaus skiltis (p. 3)
- „Draugo” lietuviukai (p. 4)
- Laisvė ne dovanota, ji iškovota! Vasario 16-oji Madison mieste (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Mūsų stalui (p. 8)
- V. Ašmenskas: „Man svarbu, kad žmonės nepamirštų istorijos ... “(p. 9, 11)
- Buvo ir nebėra (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.55 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Kaip vieną iš pagrindinių, o „Draugo“ leidėjams ir jos darbuotojams apmaudžiausių problemų prieš dvi savaites Los Angelese sutikti dienraščio skaitytojai nurodė ypač prastą laikraščio pristatymą – juos „Draugas“ pasiekia pavėlavęs savaitę ar net daugiau, kartais net visai jo nesulaukia, beveik visada – ne paeiliui. Mano atsakymas į tokius nusiskundimus – tai JAV pašto kaltė. Atrodo, jog sraigės žingsniu dirbanti JAV pašto sistema visai sulėtės. Šį antradienį šios įstaigos vadovas John. E. Potter pasiūlė pakeisti pašto pristatymo grafiką, visiškai atsisakant spaudą, laiškus ir kt. pristatyti šeštadieniais. Tarp siūlomų pakeitimų, žinoma, yra ir ketinimas padidinti pašto siuntimo ir pristatymo kainą. Jei šie siūlymai JAV Kongrese bus priimti, „Draugas“, kuris, deja, priklauso nuo JAV pašto malonės, atsidsurs pasirinkimo kryžkelėje.
Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

EINAME DRĄSIAI IR IŠKĖLĘ GALVAS

Paminėtos 92-osios Lietuvos nepriklausomybės ir Kovo 11-osios nepriklausomybės akto sukaktys

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Sekmadienį, vasario 21 d., Šv. Antano parapijos koplyčioje, Detroit, MI 9 v. r. vyko iškilmingos šv. Mišios už Lietuvos laisvės gynėjus – gyvus ir mirusius. Organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis. Šv. Mišias aukojo ir šiai ypatingai šventei skirtą patriotišką pamokslą pasakė administratorius kun. Gintaras Antanas Jonikas. Liturginius skaitinius skaitė Algis Kaunelis, vargonais grojo ir giesmes vedė Irena Vizgirdaitė-Sheko.

Po Mišių parapijiečiai ir svečiai susirinko parapijos salėje, kur kabėjo Mykolo Abariaus plakatas su užrašu: „1990 m. Kovo 11-ta – Lietuvos laisvės šventė“. Salė buvo įspūdingai papuošta trispalvę simbolizuojančiomis gėlėmis ir juostomis. Visur kabėjo lietuviškos vėliavos, o ant stalo liaudies menas ir paveikslai simbolizavo Kryžių kalną. Salę taip pat puošė tautiškais rūbais dėvinčios lėlytės.

LŠSI vadas, buvęs Švyturio jūrų Šaulių vadas Mykolas Abarius.

Patricia Kaunelienė ir parapijos moterys maloniai kvietė pasigardžiuoti skaniais patiekalais ir jų iškeptais pyragais.

Belaukiant paskaitos ir meninės programos, gerb. Vytautas Petrulis šventės dalyvius pradžiugino savo sukurtu filmu iš praėjusios 2009 m. Dainų šventės Lietuvoje. Dalyviai džiaugėsi, matydami Lietuvoje vykusią šventę. Matėme ištraukas iš ansamblių vakaro, pačią dainų šventę, šokių šventę, Lietuvos tūkstantmečio paminėjimo renginius. Dėkojame V. Petruliui už pasidalintas akimirkas ir įspūdžius iš šios istorinės šventės Lietuvoje.

Lietuvos Nepriklausomybės 92-tų metų paskelbimo akto ir Kovo 11-osios akto 20-mečio minėjimą sumaniai vedė Švyturio jūrų šaulių kuopos vadas Linas Orentas. Beje, užsiminęs apie savo dalyvavimą vietnamiečių naujųjų metų šventėje Dievo Apvaizdos parapijoje, jis priminė, jog vietnamiečiai ir lietuviai kai kuo yra panašūs – abu kraštai troško laisvės. Jie taip pat pradeda ir baigia savo iškilmingas šventes su tautos himnu, o po himno tylos minute pagerbia mi-

rusiuosius.

Kun. Jonikas buvo pakviestas sukalbėti invokaciją. Toliau Abarius, LŠSI ir buvęs Švyturio jūrų šaulių kuopos vadas, paragino tylos minute pagerbti už Lietuvos laisvę žuvusiųjų savanorių, karių, šaulių ir partizanų atminimą. Rigonda Savickienė skaitė Maironio eiles „Lietuva, brangi“, o po kiekvieno posmelio fleita jai pritarė Kristina Petrauskaitė. J. Gruodžio „Dedikaciją“ pianinu skambino pianistė Ada Simaitytė.

Gražią, turiningą ir prasmingą paskaitą perskaitė kun. Jonikas. Prelegentas plačiai apžvelgė Lietuvai svarbias istorines datas: 1918 m. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą ir 1990 m. kovo 11-osios nepriklausomybės aktą, o kadangi jo paties tėtis buvo partizanas, laisvės kovos dalyvis – ir pokario metus Lietuvoje. Kun. Jonikas prisiminė, kaip kūrėsi Sąjūdis, o lietuviai drąsiai mąstė apie Nepriklausomybės atgavimą. Visam tam, prelegento nuomone, nemažą įtaką darė intelektualų bruzdėjimą sukėlęs patrioto Romo Kalantos Lietuvos laisvės ir protesto vardan įvykdytas susideginimas. Po perestroikos įvyko Lietuvos atsiskyrimas nuo Sovietų Sąjungos. Prasidėjo sovietų imperijos byrėjimas. 1990 m. Kovo 11-osios aktu buvo atkurta Lietuvos Nepriklausomybė. Žmonės klausė, ką dabar darysime? A. a. kardinolas V. Sladkevičius visiems kartojo: „Ažuo-liukams reikia užaugti...“ Kad Lietuva tapo laisva, yra stebuklas! Lietuviai nuo seno kovojo už motiną Tėvynę ir tėvą Nemuną, ir nors sovietų armija žvangino ginklais, lietuvių tautos dvasia ir tikėjimas buvo stipresni! Šiandien po Kovo 11-osios akto paskelbimo rūpinamės savo valstybingumu. Einame drąsiai ir iškėlę galvas. Baigdamas prelegentas padėkojo galėjęs būti kartu su Šv. Antano parapijiečiais, šauliais ir draugais. „Esu pasiryžęs dirbti su Jumis, – sakė kun. Jonikas. – Reikia gerai pamąstyti, kaip padėti Lietuvai, reikia dirbti ir melstis už Lietuvą. Tegyvuoja Lietuva.“ Vėliau buvo rodomi Rinių kankinių vaizdai.

Kun. Jonikas padainavo „Kur bakūžė samanota“, jam pianinu akompanavo A. Simaitytė. Lietuvii

Mūsų parapijos dvasios milžinas (kuris kovo mėn. pabaigoje atšvęs savo garbingą šventę) šneka su Šv. Antano parapijos administratoriumi, kun. Joniku apie dabartinę padėtį Lietuvoje.

pamėgtą dainą „Brangiausia žemė“ trio dainavo kun. Jonikas, K. Petrauskaitė ir R. Savickienė. Jiems akompanavo A. Simaitytė. Visi dalyviai padainavo „Žemėj Lietuvos“. Baigiant minėjimą K. Petrauskaitė vedė visų dalyvių giedotą Tautos himną.

Rengėjų vardu L. Orentas padėkojo klebonui kun. Jonikui už šv. Mišių atnašavimą, pamokslą, invokaciją ir paskaitą bei dainas. K. Petrauskaitei, R. Savickienei ir A. Simaitytei – už meninės programos praturtinimą, šeiminkėms – už maisto parūpinimą, o susirinkusiems – už dalyvavimą.

Kun. Jonikas praėjusio gimtadienio proga įteikė šių eilučių autorei Šventąjį Raštą. Visi dalyviai sugiedojo „Ilgiausių metų“. Sekė šampano tostai, o Šaulių vardu vadas L. Orentas įteikė tortą.

Po to visi dalyviai ir bendraminčiai, kaip viena lietuviška šeima, maloniai pabendravo.

„Žemėj Lietuvos, qžuolai žaliuos...“ dainuoja Kristina Petrauskaitė, Rigonda Savickienė ir kun. Jonikas.

Reginos Juškaitės-Švobienės nuotr.

PATRIOTIZMO MĖNUO

JURGIS JURGELIS

Metuose yra mėnuo, kada daugiau mąstome, kalbame, rašome apie patriotizmą. Kada vyksta metiniai patriotinio pobūdžio renginiai. Tas mėnuo prasideda šiek tiek prieš vasario 16-ąją ir pasibaigia pora dienų po kovo 11-osios. Artėjant tam laikui arba jam prasidėjus, sociologai patriotizmo tema daro gyventojų apklausas. Šiemet tų tyrimų dėka pastebėta, kad patriotizmas po truputį silpnėja.

Delfi.lt užsakymu „Spinter tyrimų“ atlikta apklausa rodo, kad mažėja tautiečių, kurie imtų ginklą į rankas Tėvynei ginti. Dar paaiškėja, kad labai retas jaunuolis moka visus Lietuvos himno žodžius, kai kurie moka vieną posmelį, retas – du, kiti nieko nemoka. Nusiskundžiama, kad vis dažniau viešoje ar neviešoje erdvėje pasigirsta patriotizmą žeminančių žodžių, net keiksmazodžių. Sakoma, kad okupacijos metu patriotizmo mumyse buvę daugiau. Taigi, šio mėnesio proga apie patriotizmą.

Kodėl neimtum ginklo?

Gal gerbiamasis pasakys: įstojame į NATO, mus privalo ginti NATO, tegul NATO ima ginklą. Kita vertus, ginklai dabar modernūs. Ne kiekvienas sugebėtų tokį ginklą paimiti į rankas. Bet klausimas, matyt, turi kitą prasmę. Ar ryžtumeisi, gerbiamasis, su tuo ginklu rankose žūti už tėvynę? Jeigu ryžtumeisi, tai esi patriotas. O jei ne – tai daryk išvadą pats. Vis dėlto iškyla ir toks klausimas: ar gali baikštus pilietis būti patriotas? Jis bijo imti ginklą, bijo žūti, bijo žudyti. Jis bijo kraujo.

Reikia pastebėti ir tai, kad tyrimuose apie patriotizmą vartojama tariamoji nuosaka – „Ar paimtum ginklą į rankas“. Nes tiesioginėje nuosakoje imti ginklą ir ginti Tėvynę šiandien nėra reikalo. Šiandien nėra reikalo žūti už Tėvynę. Praktiškai netgi tokių galimybių nėra. Taigi, tarsi nėra kaip pasitikrinti, kiek patriotizmo esama mumyse.

Emigruoji ar ne?

Šiuo metu kartais taikomas ir kitas, supaprastintas, patriotizmo matas, be tariamosios nuosakos: „Emigruoji, gerbiamasai, ar ne“? Jei neemigruoji, tai ar dažnai galvoji emigruoti (kelis kartus per mėnesį, savaitę, dieną). O gal, gerbiamasai, tik ir galvoji apie emigraciją? Patriotai, be abejo, nei emigruoja, nei apie tai galvoja.

Bet taikant metodą „emigrantas-neemigrantas“ išeitų, kad nemaža dalis bedarbių (o jų Lietuvoje daug) yra ne patriotai – jie ieško darbo užsienyje. O tie, kurie Tėvynėje turi darbus, ypač gerus, tie patriotai. Pavyzdžiui, aukštoji valdininkija yra patriotai. Neteko girdėti, kad bent vienas ministras ar Seimo narys ruoštųsi emigruoti. Tiesa, būna atvejų, kai per sesiją tūlas Seimo narys pasprunka kur nors į Aziją, į egzotišką Pietų Ameriką, kur nors į šiltas jūras ar į Šveicarijos kalnus. Bet po kiek laiko grįžta į Tėvynę ir vėl ateina į Seimą. Šitų išvykų nepavadinsi emigracija. Todėl tūlam poilsiautojui neprikiši patriotizmo stokos.

Vėliava, himnas ir...

Būna taip: žmogus užima atskingas pareigas valstybinėje tarnyboje. Jis moka ir gali sugiedoti visą Lietuvos himną (turi gražų balsą). Dalyvauja patriotinio pobūdžio šventiniuose renginiuose. Per valstybines ir šeimos šventes savo privačioje valdoje iškelia valstybinę vėliavą. Be to, savo vaikams jis sako, kad reikia mylėti Tėvynę. Jis taip pat sako, jog esant būtinybei galėtų paimti ginklą. Bet dabar ima kyšius.

Partija ir demokratiškumas

Demokratijos sąrangoje esminį vaidmenį vaidina partijos. Svarbu, kad jos būtų patriotinės. Kuri mūsų partija labiau, kuri mažiau patriotiška? Ar galime sakyti, kad partijos patriotiškumas – tai atskirų partijos narių patriotiškumų suma? Jei taip, tai išeitų, kad maža partija mažiau priskaičiuos patriotiškumo. Bet maža partija gali pareikšti – mes pasiryžę paimti ginklą. O didesnė pradės skaičiuoti, ar apsimokės paimti, kiek ir kokius portfelius už tai gaus. Arba paims, jei atsistatydins premjeras. Kitaip tariant, paims, bet su išlygomis.

Partijos patriotizmas – sudėtingas dalykas. Mano bičiulis S., suvalgęs nemažai partinės košės, aiškino: svarbu, koku pagrindu partija buriasi, kokia partijos kelrodė žvaigždė; ar partiją vienijanti mintis yra privatizacija ir pinigai? Privatizacijos era baigiasi, bet pinigų ne. Todėl partijos pirmose gretose vis daugiau randasi milijonierių. Net būta atvejų, kai rinkimuose kandidatų sąrašas priklausos nuo partijai sumokėtos pinigų sumos. Sumokėjai daugiau – sąrašas pirmumo teisė. Taip sakant, partija kelia virš savo galvos ir virš tautos ne patriotiškumo vėliavą, bet pinigų mašnelę.

Patriotizmas ir laikas

Tradiciškai patriotu laikomas žmogus, kuris myli, gerbia, gina (netgi aukština) savo šalį, savo tautą. (Atleisk, skaitytojau, toliau jau negaliu apsieiti be moralizavimo.)

Tautos gyvenime yra laikotarpiai, kai iš tiesų reikia šalį ginti. Būna laikotarpių, kai reikia susikibti rankomis Baltijos kely, kai reikia dalyvauti šimtatūkstantiniuose mitinguose, kai plikomis rankomis reikia atlaikyti okupantų tankus. Bet tankai nugarma į istorijos sąvartyną. Ir kely susikibus rankomis nebėra prasmės stovėti. Reikia imtis kitų darbų. Nuo jų atlikimo priklauso šalies bei tautos gyvenimas. Tad patriotiškumas pasireiškia darbais, kurie stiprina šalį, stiprina tautą, stiprina jos kūną ir dvasią. Jeigu darbai kenkia šaliai ar tautai – yra antipatriotizmas.

Ir valytoja yra patriotė

Tarsi ir patriotiškai nusiteikusi kyšininką vargu ar galėtume pavadinti patriotu, nes savo darbais jis kenkia šaliai. Tegul neužsigauna tūlas Seimo narys. Bet jeigu jis negeba tinkamai atlikti savo pareigų, tai vargu ar jis yra patriotas, net jeigu jis atsėdi visus posėdžius. Seimo valytoja gali būti už jį didesnė patriotė.

Nukelta į 11 psl.

Ką kaltinti dėl 50 metų trukusios okupacijos?

(II) (Pradžia vasario 25 d.)

ALEKSAS VITKUS

Jau po pirmos dienos sesijos, vakarienės metu, Stalinas ir vėl tvirtino, kad ne visos, bet tik didžiosios valstybės turi teisę valdyti pasaulį. FDR, tik ką laimėjęs rinkimus, tylėjo. Per vakarienę Stalinas pasiūlė tostą „Už trijų didžiųjų valstybių vadus!“ Tostai tęsėsi, gyvėjo kalbos.

Visi trys Didieji atvyko į konferenciją turėdami tris skirtingus tikslus. FDR pirmiausiai norėjo išgauti iš Stalino pritarimą prisijungti prie prezidento labai pamėgtos Jungtinių Tautų minties. Jis taip pat labai norėjo gauti rusų pažadą prisidėti prie Amerikos kovos prieš Japoniją, o reikalus Europoje jis buvo linkęs palikti spręsti kitiems.

Churchill labiausiai stengėsi, kad pokarinėje Europoje Anglija ir toliau galėtų su Amerika vesti glaudaus bendradarbiavimo politiką ir kaip nors išlaikyti jėgų pusiausvyrą, kurios įgyvendinimui reikėjo stiprios Prancūzijos. Jis nenorėjo ir Vokietijos tiek sutriuškinti, kad Europos širdyje atsirastų politinis vakuumas, kurį lengvai užpildytų sovietai.

Stalinas, žinoma, norėjo užsitikrinti pokario Rusijos ir jos politinės sistemos saugumą, kurį jis suprato kaip visų jos karo metu užimtų teritorijų pasilaikymą, o tai, kas liktų už jos naujai praplėstų sienų, turėtų tapti jos neginčijamų interesų sfera.

Daugiausiai ginčų Jaltos konferencijoje sukėlė Lenkijos klausimas. Kai jau Teherano konferencijoje Stalinas pasiglemžė, sąjungininkams nelabai priešinantis, beveik pusę visos tarpukario (1920–1939) Lenkijos teritorijos, jis Jaltoje mielai sutiko lenkams už tai atlyginti, nustumdamas vakarines Lenkijos sienas net iki Oder-Neisse upių. Taip pat buvo sutarta, kad ką Raudonoji armija buvo užgrobusi karo metu, liks jai ir po karo.

Su tuo Stalino reikalavimu sutiko FDR, ypač kai judviejų privačioje konferencijoje Stalinas galutinai prižadėjo stoti į karą prieš japonus. Churchill vis reikalavo, kad Lenkijoje būtų surengti laisvi rinkimai, ir, kai į tą Stalinas atsakė pažadu surengti rinkimus jau už mėnesio, abu vakariečiai tapo nuraminti ir sutiko laikinai pripažinti Stalino sudarytą Liublino vyriausybę, į ją įtraukiant kelis lenkų vyriausybės Londone narius.

Jaltos konferencija pasibaigė sekmadienį, vasario 11 d., su oficialiu bendrai redaguotu protokolu. Atrodė keista, kad jį pasirašė ne trys Didieji, bet visi trys užsienio reikalų ministrai: Stettinius, Molotov ir Eden. Lenkijos vakarinių sienų galutinis sprendimas buvo paliktas būsimai Taikos konferencijai, kuri, prasidėjus Šaltajam karui, niekada neįvyko. Gal joje būtų buvęs išspręstas ir Baltijos kraštų bei Rytprūsių klausimas?

Tik ką grįžęs iš kelionių, JAV prezidentas padarė Kongresui pranešimą, kuris buvo sutiktas su dideliais plojimais. Daugumai amerikiečių FDR vis dar buvo herojus, išgelbėjęs Ameriką iš ekonominio skurdo ir triumfą Jaltoje. Jam bebaigiant valandą trukusią kalbą, jo balsas vis silpnėjo, ir daugelis auditorijoje matė ir suprato, kad jie savo prezidentą girdėjo gal jau paskutinį kartą. Praėjus tik dviems mėnesiams po Jaltos konferencijos, Roosevelt mirė balandžio 12 d., nesulaukęs karo pabaigos.

Potsdamo konferencija

Paskutinis trijų Didžiųjų suėjimas įvyko jau karui Europoje pasibaigus, Berlyno priemiestyje Potsdam 1945 m. liepos mėnesį. Iš Jaltoje dalyvavusių Didžiųjų liko tik Stalinas, FDR jau buvo miręs, o Churchill, Potsdamo konferencijos metu pralaimėjęs rinkimus, turėjo Anglijai leisti atstovauti naujai išrinktam Clement Attlee. Čia ir vėl iškilo dideli ginčai dėl vakarinės Lenkijos sienos.

Roosevelt, Stettinius ir kiti buvo tvirtai įsitikinę, kad Jaltos konferencija buvo didelis Vakarų laimėjimas ir pergalė. Jie išvardijo, kur rusai jiems nusileido: „Jie sutiko su Amerikos formule dėl balsavimo Jungtinėse Tautose. Jie sutiko nusileisti nuo 16 iki 3 balsų JT Generalinėje asamblėjoje. Jie sutiko Prancūzijai duoti okupacinę zoną Vokietijoje. Lenkijos vakarinių sienų ir vyriausybės klausimas buvo atidėtas. Jie sutiko ten surengti laisvus rinkimus. Jie atsisakė 20 milijardų dolerių vertės reparacijų. Azijoje jie sutiko prisidėti prie Amerikos karo prieš Japoniją.“

Jaltoje Stalinas jau jautėsi esąs padėties viešpats. Jis gerai žinojo, kad Vokietijai pasidavus, sovietų divizijos galėjo užimti visą Europą, ir jų niekas nesustabdytų. Ilgo karo nuvarginta Anglija jau nebebuvo viena iš tikrų pasaulinių galybių. Churchill bijojo, kad Amerika atitrauks savo kariuomenę iš Vokietijos ir kad Anglija bus bejėgė sustabdyti sovietus.

Nepaisant visų tų tariamai taikių konferencijų, tikros taikos ir sutarimo tarp demokratiškų Vakarų ir bolševikinio Stalino režimo niekada nebuvo pasiekta, ir jau 1946–1947 metais prasidėjo aiškus Šaltasis karas. Pagaliau ir jis baigėsi, deja, pavėlavęs 50 metų.

Churchill buvo pragmatikas, nevengęs su Stalinu dalintis įtakos sferomis. Dar prieš Jaltos konferenciją, 1944 m. spalio mėnesį lankydamasis Maskvoje, jis sutiko Stalinui Rumuniją ir Bulgariją palikti Rusijos interesų zonoje, sau pasilikdamas Graikiją. O ką Stalinas darys su Baltijos kraštais, jam visai nerūpėjo.

FDR buvo išvargęs, nesveikas ir visiškai nepasiruošęs sunkioms deryboms Jaltoje. Jis kentėjo nuo smegenų arterosklerozės, kas paprastai paveikia mąstymo procesą. Jei FDR buvo tikras invalidas, turėjęs tik kelis mėnesius likusio gyvenimo, per daug veiksmingas nebuvo nė Churchill, negavęs savo įprasto popietinio poilsio – miego. Mūsų nelaimei, nuo tokių dviejų žmonių priklausė Europos likimas! Kai kas gal dar pasakytų: „O kodėl mes patys nesigynėme 1940 metais?“

„DRAUGO”

lietuviškai

Redaktorė *Laima Apanavičienė*
laimaa@hotmail.com

Persirengėliai Maironio lituanistinėje mokykloje New York.

Lino Vebeliūno nuotr.

Užgavėnės New York Maironio lituanistinėje mokykloje

Paskutinė diena prieš Gavėnios pradžią vadinama Užgavėnėmis. Nuo jų prasideda ilgas, rimtas ir liesas Gavėnios metas. Kadangi pasilinksminimai, dainos ir vaisės Gavėnios metu senais laikais buvo draudžiami, todėl žmonės stengėsi Užgavėnės praleisti linksmai, triukšmingai, valgyti kiek daugiau ir riebiau. Pagrindinis Užgavėnių valgis būdavo blynai (arba lietuviškesnis pavadinimas sklandžiai).

New York Maironio lituanistinė mokykla šalia edukacinių švietėjiškų tikslų savo mokymo programoje skiria laiko bei nuolatos puoselėja lietuviškas tradicijas, mokykloje yra švenčiamos ir minimos tautinės šventės.

Vasario 21 d. Maironio mokykloje vyko tikrų tikriausia Užgavėnių šventė. Mokiniai, jų tėveliai ir mokytojai tapo linksmais Užgavėnių persirengėliais. Šios džiugios šventės pagrindinės organizatorės buvo mokytojos Rasa Kapodistrias ir Šarūnė Karskaitė, vadovavusios visam persirengėlių paradiui.

Šventei visi labai ruošėsi – kas darėsi lietuviškas tradicines kaukes, kas piešė įdomiausius piešinius Užgavėnių tema (o tam reikėjo tikrai daug vaizduotės ir išradingumo), dar kiti repetavo Užgavėnių šaukinius ir dainas. Pačių mažiausiųjų – lopšelio mokinių – mokytoja Šarūnė, ne tik padėjo vaikams pasigaminti paprastas ir nesudėtingas kaukes, bet šventės metu visiems įdomiai papasakojo apie Užgavėnių kilmę, prasmę bei šventimo tradicijas. Pradinių klasių mergaitės noriai vaidino čigonaites, berniukai rinkosi Lašininio rolę ir demonstravo naujus netikėtai įmantrius, tik persirengėliams būdingus kostiumus.

Vyresniųjų klasių mokiniai tapo elgetomis, piemenukais. Nuo mokinių neatsiliko ir mokytojos, ir net kai kurie tėveliai kostiumuoti įsijungė į žiemos palydas. Tarp persirengėlių garbingai vaikštinėjo riebus, dešromis apsikarstęs, taukais nublizgintas, linksmas Lašininis. Jis karaliavo

salėje tol, kol nepasirodė išdžiūvęs, sunykęs, virve susijuosęs liesas Kanapinis, Gavėnios pasninko šaukllys. Daug sumaišties, juoko ir klegesio kilo kai Kanapinis iššaukė Lašininį į dvikovą.

Mokiniai šauksmais palaikydami tai liesą, tai riebią stebėjo jų kovą, kuri kaip ir kiekvienais metais pasibaigė Lašininio pralaimėjimu. Atsiradusi „suvalkietė“ mokytoja Vida, gelbėdama Lašininį nuo visiško sunaikinimo, skubėjo jį nutempti ir paslėpti į „pogrindį“ iki artimiausių gausių Velykų švenčių. Valdžią įgavęs Kanapinis paskelbė, kad laikas baigti linksmybes ir pats laikas eiti „žeb-ravoti“ ir pripildyti ubagėlių terbeles.

Vadovaujami mokytojos Rasos, mokiniai išsirikiavo ir vorele vienas paskui kitą, su ubago krepšeliais, prašydami renginio svečių bei tėvelių „kapeikėlių“ apėjo visus salės dalyvius ir susirinko ne tik smulkių varinių pinigėlių mokyklos leidžiamo laikraščio paramai, bet gavo ir saldinių, lietuviškų riestainių juodai Gavėnios diena.

Staiga visi aiktėlėjo, kai pakvipo lietuviškais sklandžiais. Tikras kalnas blynų laukė mažųjų persirengėlių. Mamos puikiai šeiminkavo, stalai linko nuo blynų įvairovės, visi laizžėsi ir kirtu blynus kiek tik norėjo ir kiek širdelės geidė.

Mokytojų, Gintarės ir Birutės padedami ir akompanuojant Artūrai, mokiniai dainavo ir žaidė tautinius žaidimus: „Pjoviau šieną“, „Kepė boba blynus“ ir kitus, o svarbiausiai garsiai varė žiemą iš New York kiemo šaukdami: „Žiema, žiema bėk iš kiemo, jei nebėgsi išvargsim, su botagais išbaidysim“.

Aišku, neapsiejom ir be tradicinės Morės, netvarkingos, nupešotos „čiučelos“. Ją „nuskandinę“ mokiniai pasijuto nugalėję žiemos jėgas, šaukiniais atidarę kelią pavasariui – „Šalta žiema šalin aina, pavasaris ataina...”

Vida Paulavičienė

Čikagos lituanistinės mokyklos ketvirtokai apie Užgavėnės

Užgavėnės yra lietuvių šventė, pavasario atėjimas. Žmonės degina Morę ir valgo blynus antradienį. Tuomet būna labai didelė puota, linksmybės, vyksta karnavalai ir žaidimai, ir visi valgo daug. Visi dainuoja, šoka, kalba su draugais. Taigi, prasideda pavasaris. Ir oras atšyla.

Lukas Barkauskas

* * *

Tu storas Lašininis. Aš, Kanapinis, plonas kaip šakalys. Aš ir tu – esame labai stiprūs, bet laimėsiu aš. Tu storas, nes suvalgai per daug maisto žiemą. Aš valgau, bet mažiau. Tu sėdi, o aš judu. Mes abu su žmona dabar darome Morę iš popieriaus. Man labai liūdna, nes mes su žmona labai sunkiai dirbame, norėdami pagaminti Morę. Mums reikės ją sudeginti. Gaila Morės! Bet labai bus gerai, nes žiema jau bus išvaryta, o Užgavėnių daktaras man pasakys, ar aš sveikas esu.

Knapinis
Gabrielė Macenytė

* * *

Kas tau patinka Lašininis (žiema) ar Kanapinis (pavasaris)? Man labiau patinka Kanapinis. Ką tu darai per Užgavėnės? Aš padariau kaukę su mano draugais. Mano mama kepa visokių blynų – miltinių, širdelių, žemaičių ir bulvinių. Tada aš apsirengiu su draugais ir einam šokti ir dainuoti linksmai.

Kai nueinu į Čikagos lituanistinę mokyklą, visi būna su kaukėmis ir pradeda šokti ir dainuoti. Muzikos klasėje dainuojame lietuviškas dainas ir dar apie blynus. Šokių klasėje mes šokam lietuviškus šokius. Užgavėnės yra labai smagu švesti, smagu valgyti ir kepti blynus. Visi dainuoja ir šoka linksmai per Užgavėnės.

Gabia Slėnytė

* * *

Aš esu Lašininis. Šiandien buvo mano šventė ir šiandien mes dainavom ir šokom, žodžiu – linksminomės! kažkas vietoj blynų norėjo duoti saldinių, bet mūsų nebuvo klasėje. Gaila!

Tikra žiema lyg dar ir neatėjo, o mes bandom jau ją išvaryti. Žiema jau po truputį išeina, bando trauktis,

nes kai kur jau dygsta gražios gėlės. Tai jau labai geras ženklas, ir mes labai laukiame, kol ji išeis. Tuomet bus labai gera ir šilta. Visi dainuojame: „Žiema, žiema eik iš kiemo”!

Kai nutirps sniegas, tai iš tiesų bus labai gera ir šilta. Visi lauksime Velykų.

Arnoldas Kanopa

* * *

Velykų Kiškis aš esu. Aš laikiu savo dienos. Aš galėsiu kiaušinius dailinti. Aš noriu, kad Kanapinis laimėtų kovą. Norim mes visi, kad ateitų greičiau pavasaris. Visiems bus linksmas ir visi dažys kiaušinius.

Šiandien visi su kaukėmis švenčia Užgavėnės linksmai ir valgome labai daug blynų. Pavasaris kvėpia energija ateiviai ištumti žiemą. Tik tuomet, žiemą išvijus, gėlės ir kiti augalai pradeda atgyti. Ar bus laukai visi žali, pražys įvairiomis spalvomis?

Aš Velykų kiškis ir noriu, kad mano diena kuo greičiau ateitų. Laukiu Velykų.

Benjaminas Buikys

Miela More,

kai tavo žmonės sudegina, ar tau skauda? Kai tavo sudegina, ar tu esi gyva? Jeigu aš būčiau Morė, man irgi būtų blogai, bet visiems šalta ir visi nori Vasaros. Tau reikėtų būti labai senai, kad tavo sudegintų. Kodėl žmonės degina žmogų net už kažką kitą. Ar šitą žmonės daro kiekvienais metais, jeigu nori šilumos? Aš norėčiau, kad žmonės nustotų tą daryti, nes bobutės irgi gyvena. Žmonės turi gyventi iki jie mirs. Jeigu aš būčiau policininkas, pasodindamas visus negerus žmones į kalėjimą.

Lukas Jankauskas

Sveikas Lašininis,

su tavimi kalba Žydė iš Lietuvos. Norėjau paklausti, kodėl Jūs neatėjot į Užgavėnės? Mes jūsų laukėm laukėm ir nebelaukėm! Nesulaukę pradėjom dainuoti be jūsų. Jūs galėtum mums paskambinti ir pasakyti, kad jūsų čia nebus. Mes galėjom perkelti Užgavėnės, bet ne, jus mums nepaskambinant vakar ir nesakėt, kad neatėsit.

Dabar namuose verkiate, kad ten nebuvote ir dar verkiate, kad aš labai griežta jums parašiau laišką. Kitais metais turėsit mums paskambinti arba pasakyti, kad jūs nebūsit.

Žydė
Urtė Verkelytė

Lašininis,

aš tavo nugalėsiu! Tu storulis ir neturi jokios jėgos! O aš, nors ir plonas, bet labai stiprus! Aš tavo metai iš metų nugalėdavau, tai ir dar kartą nugalėsiu. Tu neturi galimybės laimėti! Tau net neverta ateiti, juk jau pats puikiai žinai, kad praloši! Aš būsiu geras ir neužmušiu tavęs per stiprią kovą, bet tu, žiūrėk, laikykis! Tad nieko negero ir neplanuok!

Man tu per visą žiemą jau nusiobodai! Aš tavęs labai nemėgstu, Žiema! Lauke negaliu žaisti, nes per šalta! Kuo greičiau varyk iš čia!

Knapinis
Agnė Nakvošaitė

MADISON, WI

Laisvė ne dovanota, ji iškovota!

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Laisvė iškovota ne tam, kad kiti ją uzurpuotų, bet tam, kad visi laisvėje gyventų, kvėpuotų laisvu Tėvynės oru ir patys prireikus už tą laisvę mirytų!

Vydūnas

Vasario 16 d., antradienį, pavakary, lietuviai traukė iš Middleton, Baraboo, Milwaukee bei kitų Wisconsin valstijos apylinkių į Madison mieste kasmet tradiciškai rengiamą Nepriklausomybės Vasario 16-osios dienos šventimą.

Nancy Heingartner, iš CREECA, konsulo Rob. Heingartner anūkė.

Graži, saulėta diena tarsi džiugiai tam pritarė. Baraboo miestas, lyg toji pasakos baltoji karalystė, skendo sniego pusnyse išpuostas. Sušalę paukšteliai skraidė nuo apšerkšniujusio medžio prie medžio, vikrios voverės, kaip kokios akrobatės, pavienės ar poromis, karstėsi alyvų šakomis ar telefono vielomis. O žmonės ėjo nuo namų taku prie mašinų, kur it apkasuose iš kairės ir iš dešinės stūksojo sniego kalnai... Netgi saulėlydis buvo ne kasdieninis. Saulužė lindo patalan plačiu auksiniu ruožu, tartum prancūzo Henri Matisse tai dienai nutapytu! Grožis neišmatuojamas!

Šiomet Vasario 16-osios šventimą suruošė Madison/Vilnius Sister Cities, Inc. (MVSC) kartu su University of Wisconsin Center for Russia, East Europe and Central Asia (CREECA) prabangiam „The Madison Concourse“ viešbutyje 6 v. v. Puošnios pa-

talpos gautos CREECA dėka. Gausiai suvažiavusią publiką maloniai nu-teikė pasitikusi Shumi styginių kvar-teto (3 moterys ir 1 vyras) atliekama žavi Lietuvos kompozitorių, įskaitant ir M. K. Čiurlionio, muzika. Abiejų organizacijų pasigėrėjimui Lavonne Senn, prof. A. E. Senn žmona, yra kvarteto narė. Kvartetui pritariant, visi sugiedojome Lietuvos himną.

Šventę atidarė naujoji MVSC pirmininkė, Milda Aksamitauskienė (naujoji imigrantė). Nuoširdžiai pasveikinusi susirinkusius, ji labai įdo-miai, gyvai ir vaizdžiai pralinksmino klausytojus pasakojimu apie jos at-mintinus Vasario 16-osios šventimus.

Nancy Heingartner, žymiojo dip-lomato, 1926 m. Lietuvos konsulo Robert W. Heingartner dukraitė, CREECA vardu pranešė, jog ir šią vasarą Baltic Studies Summer Insti-tute (BALSSI) veiks University of Wisconsin Madisone. Nancy šoka „Žaibo“ tautinių šokių grupėje.

Prof. Ted Gerber, CREECA di- rektorius, perskaitė atsišaukimą (proklamaciją), kuriame Madison miesto meras Dave Cieslewicz va-sario 16 d. paskelbė prof. Al Senn diena Madisone.

Pagaliau, visi atsistojimu bei plo-jimu sutiko pagrindinį paskaitininką University of Wisconsin profesorį, emeritą dr. Alfredą Erich Senn. Pa-sipuošęs Vytauto Didžiojo karininko kryžiaus ordinu, įteiktu 2004 m. LR prez. Valdo Adamkaus, profesorius pradėjo savo paskaitą „Nepriklausoma Lietuva“. A. E. Senn, puikus kal-bėtojas, pasigėrėtinai įdomiai, įžval-giai ir smulkiai (retkarčiais humoris-tiškai) išnagrinėjo mūsų tėvynės Nepriklausomybės dienos istoriją, paaiškindamas jos simbolius, o po to paskaitydamas citatas iš savo para-šytų knygų: buv. konsulo Kaune R. W. Heingartner (1926–1928 m.) ir iš Si-biro tremtinio dienoraščio apie ats- kirus Nepriklausomybės dienos šven- timus, tiek nuostabius, tiek jautriai skaudžius jausmus sukeliančius.

Kalbėdamas apie simbolius, klau-

sytojų dėmesį prof. Senn nukreipė parodydamas į ant sienos kabančią didžiulę trispalvę ir pakyls priešakį dengiantį baltą Vytį raudoname dug-ne. Originalią mintį metė kalbėtojas švęsti Vasario 16-ąją išvakarėse. Jo nuomone, dabar – 6:30 v. v. – jau be- veik dienos pabaiga, o pačioje Lie- tuvoje dabar jau yra vasario 17 d. beveik 3 v. ryto.

Profesorius pacitavo reikšmin-gus LR Seimo pirmininkės Irenos Degutienės žodžius, pasakytus 20 metų nuo Lietuvos Nepriklausomy-bės atkūrimo šventės proga: „Vasario 16-oji ir Nepriklausomybės Aktą pa-sirašiusiųjų pavardės 1918-aisiais pa-sauliui dar kartą liudijo gyvą Lietuvą. Laisvą, drąsą, kūrybingą, savaran-kišką, subrendusią oriam ir garbin-gam tautos ir valstybės gyvenimui!”

Parlamento vadovė pažymėjo, jog Va-sario 16-oji buvo ir visada bus aktuali Tėvynėje ir visuose pasaulio kampe-liuose gyvenantiems Lietuvos žmo-nėms. „Ši data jau beveik šimtą metų yra tautą telkianti ir drąsinanti jėga – tegu ji išlieka tokia ir ateityje: pa-dedanti įveikti rūpesčius, stiprinanti kiekvieną iš mūsų, kurianti mus kaip žmones ir kaip tautą”, – teigė LR Seimo vadovė Degutienė.

Ir vėl publika atsistojimu bei gausiu plojimu dėkojo prof. Senn už prasmingą, giliai išmąstytą bei gyvai perduotą paskaitą. Dar ilgai daugelis asmeniškai reikė padėką paskaiti-ninkui, mielai pirkto jo parašytas kny-gas, gaudami autografa. Tiek minėji-mo pagrindinis paskaitininkas prof. Senn, tiek styginių kvarteto nariai buvo gausiai apdovanoti gėlėmis.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

MŪSŲ VISŲ PAREIGA

Gavęs „Draugą“ pirmiausiai su-sirandu skaitytojų laiškus. Sausio 14 d. „Drauge“ Zenono Prūsio laiškas tikrai sukrėtė: jame jis aprašo pažįs-tamos merginos garbingą žūtį už Tė-vynę, einant partizanų ryšininkės pa-vojingas pareigas, ir garbingą mirtį – nepasidavusi priešui žuvo su ginklu rankoje.

Nuoširdžiai pritariu gerb. Prū-sui, kad ji turėtų būti tinkamai pa-gerbta ne vien partizanų, bet ir visos Lietuvos patriotų, prezidentų Bra-zausko ir Adamkaus. Bet tai iki šiol nebuvo padaryta. Taip mūsų parti-zanų, partizanių, ryšininkių kūnai – tūkstančiai jų nėra surasti, nėra tin-kamai palaidoti. O kas kaltas? Mes, nes nelendame mūsų pačių išrinktai valdžiai po skūra, kad įkyrėtume. Mūsų visų pareiga surasti visus, tin-

kamai ir garbingai palaidoti, pas-tatyti paminklus garbingose vieto-se.

Z. Prūsas įsikarščiavęs nei iš šio, nei iš to užsipuola mūsų garbin-giausią didvyrę Emiliją Platerytę. Tų dviejų moterų negalima lyginti: Pla-terytė buvo ne tik surinkusi tūkstančius sukilėlių, net su dalgiais – va-dinamus dalgininkus, stojusius prieš rusų kariuomenę. Ji kūrė sukilimo ir mūsų su priešu planus, ji vedė į mūsų. Tam reikėjo labai didelių gabu-mų, drąsos, pasiaukojimo, ryšių su sukilimo vadais ir jų pasitikėjimo. Z. Prūsas gal nežino, kad visame pa-saulyje buvo tik dvi tokios moterys – mūsų bajoraitė E. Platerytė ir Jeanne d’Arc.

Algis Virvytis
Boston, MA

SIŪLYMAS DAUGIAU PATYRINĖTI FAUSTIN E. WIRKAU PRAEITĮ

John Rapšio straipsnis „Drauge“ (2010 m. vasario 3 d.) apie Haiti yra labai įdomus ir labai aktualus dabar, kada šalis šiuo metu kenčia nuo didelės nelaimės. Ačiū jam už tos šalies istorinę apžvalgą.

Buvęs šalies vadovas F. Wirkau, tikrai, atrodo, galėjo būti lietuvių kilmės, bet tam reikia daugiau studi-jų. Lietuvos praeityje yra buvę daug lietuvių – vyrų ir moterų, kurie atliko didelius žygdarbius kitoms tautoms.

Dainelę apie negrų sukilimą Ku-boje ir man teko dainuoti būnant stu-

dentu Muenchen’e, bet vietoje „Ku-bos“ mes dainavome „Afrikoj“. Tą pačią dainą dainavo ir vokiečių stu-dentai vokiškai. Mes galvodavome, kad tai vokiečių Antrojo pasaulinio karo prisiminimai apie jų kovą Af-rikoje.

Gal J. Rapšys galėtų daugiau pa-tyrinėti Faustin E. Wirkau praeitį? Tai būtų didelė dovana Lietuvos istorijai.

Algimantas Juškys
Čikaga, IL

MALONU PRISIMINTI

Malonu prisiminti Vandą Stan-kienę Panavaite, kurią teko pažinti gyvenant lietuviškajame Čikagos Marquette Parke, girdėti ne kartą dainuojant subuvimuose, skautų stovyklose savo dainą „Aš verkiau parimus“. Ne kartą teko su gerb. Vanda, visada linksma, juokaujančia, gražiabalse, pasišnekėti. Keista, kad

Lietuvoj kai kurie laikraščiai vis dar nežino tos populiarios dainos auto-rės, kaip buvo rašyta š. m. sausio 23 d. „Drauge“.

Maloni, gražiabalse Vanda, gy-vuok, dainuok!

Su gražiais prisiminimais,
Nijolė Jankutė Užubalienė
Engandine, Australia

Prof. A. E. Senn ir MVSC pirmininkė Milda Aksamitauskienė.
Gedimino Vidugirio nuotr.

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai įj pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Tvarkoma Šv. Jonų bažnyčios varpinė

Vilnius, kovo 3 d. (ELTA) – Vilniaus universiteto (VU) Šv. Jonų bažnyčios varpinės bokšte verda remonto darbai – iš išorės 68 metrų aukščio varpinė įreminama pastoliais, numatoma, kad po remonto į aukščiausią Vilniaus senamiesčio statinį bus galima pakilti nauju liftu ir iš apžvalgos aikštelės pamatyti išpūdingą senosios sostinės vaizdą.

Šv. Jonų bažnyčios varpinės remonto darbai planuojami baigti tik 2012 m., tačiau pirmuosius lankytojus numatoma priimti jau kitų metų vasarą. Varpinės bokšto tvarkymui iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto skirta daugiau kaip 4,7 mln. litų.

Šiuo metu bokšto viduje tvarkoma XVII a. laiptinė, įrengiamas liftas ir VU mokslo muziejaus patalpos pirmame aukšte. Varpinės antrame aukšte bus įrengta vadinamoji „Fuko švytuoklė“, vienintelė Lietuvoje parodysianti Žemės sukimosi aplink savo ašį poveikį.

Šiais metais taip pat numatoma atnaujinti ir Šv. Jonų bažnyčią – pakeisti byrančius langų vitražus, apšiltinti perdangas. Iš Ūkio ministerijos šiems darbams gauta apie 2 mln. litų.

Į Šv. Jonų bažnyčios varpinę kels liftas. **Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.**

Vilniaus universiteto ansamblyje šį sezoną vyks darbai ir Filologijos fakulteto patalpose Skapo gatvėje – čia bus įrengiamos naujos ir tvarkomos senosios Skandinavistikos katedros patalpos, taip pat plečiamos Vertimo studijų katedros patalpos.

Pedagogai norėtų anksčiau išeiti į pensiją

Vilnius, kovo 3 d. (ELTA) – Vyriausybei prakalbus apie pensinio amžiaus ilginimą, pedagogai siūlo sudaryti galimybę jiems anksčiau išeiti į pensiją.

Pasak Lietuvos švietimo ir mokslo profesinių sąjungų federacijos (LŠMPSF) pirmininkės Rūtos Osipavičiūtės, „švietimiečių“ bendruomenė pageidautų, jog mokytojai, kaip ir pareigūnai, teisėjai ar policininkai, turėtų teisę anksčiau išeiti į vadinamąją stažinę pensiją. Panašus siūlymas Seime prieš dvejus metus buvo atmetas.

„Kai Vyriausybė paskelbė, kad ilgins pensinį amžių, tai mokytojai susiėmė už galvos. Nes iš tikrųjų manau, kad nėra paskaičiavimų, kiek seno amžiaus mokytojas serga. Mes, švietimo darbuotojai, pirmąjame vėžinių susirgimų, psichinių ligų skaičiumi respublikoje. Jeigu ‘Sodra’ turės mokėti išmokas susirgus žmogui, tai kur yra taupymas? Iš tikrųjų išlaidų bus dar daugiau, nes, pailginus pensinį amžių, sergamumas padidės dar daugiau”, – surengtoje diskusijoje su socialinės apsaugos ir darbo vi-

cesministrėmis Audrone Morkūniene ir Skirma Kondratas sakė LŠMPSF atstovė.

Komentuodama minėtąjį siūlymą viceministrė A. Morkūnienė sakė, kad prieš porą metų siūlyta, jog stažinė pensija būtų gaunama išdirbus ne mažiau kaip 25 metus bei mokama ir toliau dirbant. Šiuo atveju ir be pedagogų yra tokių profesijų, kur žmogus sunkiai dirbtų iki 65 metų.

„Bet ar tai reiškia, kad žmogus iš viso išeina iš darbo rinkos? Gal reikia svarstyti tokią galimybę, kad jis gautų išmoką ir dirba ne visu krūviu. Tai būtų tikrai protingas sprendimas”, – teigė viceministrė..

Įgyvendinant „Sodros“ pertvarką, iki 2012 m. numatoma, atsižvelgiant į ilgėjančią gyvenimo sulaukus pensinio amžiaus trukmę, laipsniškai didinti pensinį amžių iki 65 metų po pusę metų per metus, jį suvienodinant vyrams ir moterims. Šiuo metu moterys į pensiją išeina 60 metų, vyrai – 62,5 metų. Po dešimties metų, kai bus ilginamas amžius, jis suvienodės ir visiems turėtų būti 65 metai.

Baltijos šalys kurs bendrą kultūros rinką

Vilnius, kovo 3 d. (BNS) – Baltijos šalys nori kurti bendrą kultūros rinką, sakė Lietuvos kultūros ministras Remigijus Vilkaitis, šį klausimą Rygoje aptaręs su Latvijos ir Estijos kolegomis.

Per susitikimą ministrai taip pat sutarė glaudžiau bendradarbiauti rengiant pagrindinius principus Europos Sąjungos (ES) bendrai kultūros politikai.

„Buvo kalbėta dėl bendros Baltijos šalių rinkos, derinant festivalių programas, bendradarbiaujant knygų leidyboje, vertimuose, filmuose tam, kad netrukdytume vieni kitiems, kad šita rinka būtų suderinta ir kultūrinio turizmo srautai neišsisklaidytų į mažus objektus”, – sakė R. Vilkaitis.

Ministro teigimu, Latvijos kul-

tūros ministro Ints Dalderis, Estijos kultūros ministrės Laine Janes ir jo susitikimas buvo neoficialus ir jo metu siekta suderinti nuostatas dėl ruošiamos ES bendros kultūros politikos.

„Norime susiderinti nuostatas. Mūsų istorija yra panaši ir problemos panašios. Mūsų kultūrinė rinka yra labai nedidelė, labai jautri, tačiau labai svarbi”, – tvirtino R. Vilkaitis.

Anot ministro, europiniu lygiu ketinama iškelti ir klausimą dėl mažų tautų kalbų kaip kultūrinio paveldo. Pasak R. Vilkaičio, Latvijos kultūros ministerija dabar ruošia pirminį pavyzdį dokumento, kurį, jei bus spėta parengti, ketinama persiųsti kitoms dviem Baltijos šalims ir pristatyti kovo pabaigoje vyksiančiame visų ES ministrų susitikime.

Galimas CŽV kalėjimas stovi ant privačios žemės

Vilnius, kovo 3 d. (BNS) – Valskybės saugumo departamentui (VSD) priklausantis pastatas Antaviliuose, Vilniaus pašonėje, kuriame galimai buvo slapta JAV Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimas, stovi privačioje žemėje, skelbia „Lietuvos ryto“ televizija.

Anot televizijos, broliai Kazimieras ir Mykolas Volodkos senelio žemę, ant kurios ir surestas minėtas statinys, nesėkmingai bando atgauti 18 metų. Per tą laiką šioje vietoje iki VSD šeimininkavo trys privatūs asmenys, nors pagal įstatymą pirmumo teisę susigrąžinti nekilnojamąjį turtą turėjo broliai Volodkos.

Vilniaus valdininkai broliams žada grąžinti dalį jų senelio turėto turto, tačiau kaip atlygins nusavintąjį, kur dabar šeimininkauja saugumiečiai, neaišku.

30 hektarų sklypas, į kurio dalį pretenduoja broliai Volodkos, pirmosios Lietuvos nepriklausomybės metais priklausė jų seneliui Janui Volodkai. Atgauti jį broliai bando nuo 1992 m., kai pirmą kartą kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybę, tačiau nuo to laiko patyrė tik biurokratinių kliū-

čių.

Valdininkai aiškina, kad išgarsėjusį sklypą, kuriame stovi tariamas kalėjimas, atgauti beviltiška, mat jis užstatytas, o visi jo esami ir buvę šeimininkai yra teisėti.

Vilniaus miesto žemėtvarkos skyriaus vedėjo pavaduotoja Anželika Rastenenė sako, kad žemės sklypas Antavilių 11A buvo parduotas fiziniams asmenims su statiniais.

„Jano Volodkos iki nacionalizacijos turėtos žemėnaudos vietoje, atsižvelgiant į detalų planą, laisvuose neužstatytuose plotuose yra sudaryti keturi grąžintini natūra sklypai, kurių kadastriniai matavimai yra atliekami nustatyta tvarka ir patvirtinus administracijos direktoriui jie bus perduoti apskrities įstaigai nuosavybės teisėms atkurti”, – tvirtina Vilniaus miesto savivaldybės Žemės duomenų administravimo skyriaus vedėjo pavaduotoja Gaiva Auglienė.

Į Janui Volodkai priklausiusias valdas šiandien patenka valstybinės reikšmės miškas, kitų savininkų žemė. Tad broliai Volodkos atgauti gali tik maždaug dviejų hektarų ploto sklypą arba tikėtis piniginės išmokos.

Lietuvą palieka ir medikai

Vilnius, kovo 3 d. (ELTA) – Oficialios statistikos duomenimis, pernai iš Lietuvos į užsienį emigravo beveik 20,000 žmonių. Kiek tarp emigravusiųjų yra medikų – nesuskaičiuota, tačiau vien pernai į Sveikatos apsaugos ministeriją (SAM) dėl pažymų, reikalingų norint dirbti užsienyje, kreipėsi beveik pusė tūkstančio sveikatos priežiūros sistemos specialistų.

Lietuvių gydytojai – vieni labiausiai emigruojančių Europoje. Ypač daugėja bandančių dirbti besiblaš-

kant tarp Lietuvos ir užsienio. Nuo išvažiuojančių profesionalų neatsilieka ir būsimieji medikai. Apklausų duomenimis, išvykti baigti mokslų ir dirbti svetur planuoja kas antras rezidentas.

Įsidarbinti užsienyje padedančios agentūros specialistės Lauros Dukšaitės teigimu, pastaraisiais metais jaunųjų medikų emigracija buvo apimusi, tačiau pernai emigracijos galimybėmis vėl ėmė domėtis vis daugiau rezidentų.

Baltijos šalys – prieš Prancūzijos planus

Atkelta iš 1 psl.

Jie abu patvirtino, kad vienokia ar kitokia sutartis dėl tų laivų pardavimo bus sudaryta. D. Medvedev sakė, jog toks sandoris būtų tarpusavio pasitikėjimo simbolis. Jis būtų ypač svarbus tuo metu, kai Vakarų šalys siekia užsitikrinti Maskvos paramą sprendžiant kitus klausimus, tokius kaip Irano branduolinės programos problema.

N. Sarkozy pareiškė, kad karo laivai Rusijai būtų parduodami be ginkluotės. Paryžius, kuris siekia išlaikyti darbo vietas savo karo laivų statyklose ir įtikinti Rusiją pritarti naujiems Jungtinių Tautų apribojimams Iranui, pabrėžia, kad tie laivai gali būti naudojami vykdant humanitarinės pagalbos operacijas. Tačiau specialistai tvirtina, kad „Mistral” klasės laivai turi svarbią strateginę reikšmę.

„‘Mistral’ primintų Rusijos įtakos zonoje esančioms šalims, kad kariniu požiūriu Maskva tebėra viršininkė”, – sakė Thom Gomart iš Prancūzijos tarptautinių santykių instituto. „Mes nežinome, ką jie ketina daryti su ‘Mistral’, – pareiškė Estijos kariuomenės vadas generolas leitenantas Ants Laaneots. – Ar juos laikys Baltijos jūroje, Juodojoje jūroje, Šiaurės laivyne?”

A. Laaneots pabrėžė, kad Rusija

neseniai sustiprino Kaliningrado srityje esančią jūros desantininkų brigadą: apie dešimtmetį joje buvo 1,200 karių, tačiau pastaruoju metu jų skaičius buvo padidintas iki 2,700.

Pareigūnai taip pat atkreipė dėmesį į Rusijos naująją karinę programą NATO atžvilgiu, kurioje padidėjusi Vakarų šalių organizacija vadinama galima grėsme. Be to, pernai Baltijos jūroje vykusiose Rusijos jūrų pajėgų pratybose buvo vykdoma tariama apsupties operacija, atkertanti Estiją, Latviją ir Lietuvą.

„Ši nuostata didina mūsų susirūpinimą”, – sakė Lietuvos gynybos ministrė Rasa Juknevičienė.

Prancūzijos Europos reikalų ministras Pierre Lellouche praeitą savaitę aplankė Baltijos šalis, mėginamas išsklaidyti naujųjų sąjungininkų nuogąstavimus, tačiau šio tikslo nepasiekė.

Sutartį dėl šių karo laivų pardavimo planuojama pasirašyti nepraėjus nė dviem metams po Rusijos ir provakarietiškos Gruzijos konflikto 2008 m. rugpjūtį.

Estijos premjeras Andrus Ansip sakė, kad Rusija taip ir neįvykdė visų N. Sarkozy pasiūlytos ugnies nutraukimo sutarties sąlygų.

„Pasitikėjimą stiprinti taip pat turi Rusija, ne vien ES arba NATO šalys”, – pabrėžė A. Ansip.

Pasaulio naujienos

Ukrainos parlamentas atleido Tymošenko vyriausybę

J. Tymošenko pralaimėjo balsavimą dėl pasitikėjimo Ukrainos parlamentu. EPA nuotr.

Kijevas, kovo 3 d. („Reuters”/„Interfax”/BNS) – Ukrainos Aukščiausioji Rada atleido šalies vyriausybę, vadovaujamą Julija Tymošenko. Pagal Konstituciją, kol bus paskirta naujos sudėties vyriausybė, dabartiniai ministrų kabineto nariai turės toliau laikinai eiti savo pareigas. Tačiau anksčiau J. Tymošenko, kalbė-

dama parlamente, pareiškė, kad ministrai ir ji pati tučtuojau paliks savo kabinetus, kai tik Rada balsuos už vyriausybės atleidimą.

Pagal konstituciją, parlamento koalicija sudaro Ukrainos vyriausybę ir siūlo prezidentui kandidatūrą į premjero pareigas. Naujos vyriausybės sudėtis kol kas galutinai nesuderinta, nes yra prieštaravimų dėl to, kad vienu metu daugumoje yra ir komunistai, ir nacionaldemokratai iš susivienijimo „Mūsų Ukraina-Liaudies savigny” (MU-LS), be to, MU-LS pateikia keletą reikalavimų dėl koalicijos susitarimo su Regionų partija teksto.

Balsavimas Radoje įvyko kitą dieną po to, kai parlamente iširo 2008 m. sudaryta valdančioji koalicija, į kurią įėjo Julija Tymošenko šalininkai, MU-LS ir Lytvyn bendražygiai.

J. Tymošenko – antroji Ukrainoje vyriausybės vadovė, kuriai pavyko įveikti tūkstančio dienų ribą šiose pareigose – iki jos tokį rezultatą buvo pasiekę tik Viktor Janukovyč, kuris iš viso buvo premjero pareigose 1,277 dienas.

Per pastaruosius prezidento rinkimus, pasibaigusius vasarį, J. Tymošenko pralaimėjo 3,2 proc. V. Janukovyč, bet atsisakė pripažinti jo pergalę, kaltindama varžovą klastojimais.

Čilėje po žemės drebėjimo kariai tramdo suįžulėjusius plėšikus

Vilnius, kovo 3 d. (AFP/BNS) – Dar tūkstančiai karių buvo atsiųsti į žemės drebėjimo nuniokotus Čilės regionus ir kartu su ginkluotais savanoriais tramdė gatvėse siautėjančius plėšikus, taip pat dalijo būtiniausias atsargas nukentėjusiems.

Iškilus pavojui, kad žlugęs stabilios vyriausybės įvaizdis, Čilės įstaiigos stengėsi kuo skubiau sutvarkyti grėsmingą padėtį vieno iš stipriausių pastaruoju metu pasaulyje užregistruotų žemės drebėjimų nuniokotose miestuose.

Šalies prezidentė Michelle Bachelet prisidėjo prie vyriausybės pastangų užtikrinti tvarką ir vadovauti gelbėjimo bei humanitarinės pagalbos teikimo operacijoms, padidin-

dama karių skaičių labiausiai žemės drebėjimo nuniokotose vietovėse iki 14,000. Keliuose miestuose buvo įvesta komendanto valanda, o strategiškai svarbiausias vietas saugojo armijos šarvuočiai. Pirmosios svarbiausių atsargų siuntos jau gabenamos į labiausiai nuniokotus regionus.

Drebėjimas buvo toks galingas, kad sukėlė per visą Ramųjį vandenyną nusiritusį cunamį. Pasak JAV Nacionalinės aeronautikos ir kosmoso administracijos (NASA) mokslininkų, dėl žemės drebėjimo Čilėje tikriausiai nežymiai pakrypo mūsų planetos sukimosi ašis.

Cunamis paveikė 200 kilometrų kranto, kai kuriose vietose buvo nusiritęs 2,000 metrų į sausumą. Ypač sunki padėtis susiklostė pajūrio kaimuose ir kurortuose, kur cunamio bangos sugriovė daug namų ir verslo įmonių. Tose gyvenvietėse taip pat pasigesta daug žmonių. Pranešama, kad nuo pastarojo žemės drebėjimo nukentėjo apie 2 mln. žmonių – apie aštuntadalis Čilės gyventojų.

Nors Čilė yra viena turtingiausių Lotynų Amerikos šalių, jai nelengva sutvarkyti tokio masto nelaimės padarinius, todėl vyriausybė paprašė kitų valstybių pagalbos, siekdama padėti nukentėjusiems ir užtikrinti jų apsaugą.

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton atvyko į Čilę ir atgabeno palėdovinio ryšio telefonų, kurių prašė M. Bachelet. H. Clinton pažadėjo, kad Jungtinės Valstijos toliau teiks paramą šaliai, kurioje pastaroji nelaimė oficialiai nusinešė jau beveik 800 gyvybių. Tikėtina, kad žuvusiųjų bus rasta gerokai daugiau, kai gelbėtojai pasieks atokesnes vietas.

EUROPA

LONDONAS

Dėl įvykio į Londoną skrendančiame JAV keleiviniame lėktuve britų karinės oro pajėgos pakėlė į orą du naikintuvus, praneša agentūra AP. Policijos duomenimis, viena moteris mėgino patekti į „American Airlines” bendrovės lėktuvo „Boeing 767” pilotų kabiną. Po nusileidimo ji buvo suimta. Lėktuvus su 161 keleiviu ir 12 įgulos narių galiausiai sėkmingai nusileido Heathrow oro uoste Londone.

VATIKANAS

Popiežius Benediktas XVI lapkričio 6 ir 7 d. lankysis Ispanijoje – Santjago de Kompostelos ir Barselonos miestuose, pranešė Šventasis Sostas. Santjago de Kompostelos mieste, viename garsiausių katalikybės piligrimystės centrų, šiemet yra minimi apaštalo Jokūbo Šventieji metai. Šventaisiais metais šiame istoriniame Galicijos mieste apsilankiusiems maldininkams yra suteikiami atlydai.

VIENA

Europos Sąjunga (ES) pareiškė palaikanti Jungtines Tautas, kurios išreiškė nerimą dėl Teherano galimai slapta vykdomos branduolinės ginklų programos, ir pritarianti naujoms Teheranui gresiantiems apribojimams, jeigu Iranas ir toliau nepaisys Saugumo Tarybos reikalavimų ir nenumalšins dėl savo branduolinių ambicijų kilusios įtampos.

VARŠUVA

Lenkija pritarė atnaujintai sutarčiai dėl JAV priešraketinės gynybos (PRG) skydo elementų išdėstymo jos teritorijoje, sakoma vyriausybės pranešime, kuriame taip pat nurodoma, kad tokia sutartimi pirmiausiai siekiama apsisaugoti nuo galimų Irano raketų atakų.

RUSIJA

MASKVA

Rusijoje kalinamas buvęs naftos magnatas Michail Chodorkovski griežtai kritikavo „kriminalinę” šalies teisingumo sistemą, pranašaudamas kruviną maištą, jeigu korupcija nebus pažabota. „Šio sprogo detonatoriumi gali tapti bet kas”, – buvęs naftos bendrovės „Jukos” vadovas ir buvęs turtingiausias žmogus Rusijoje rašo straipsnyje, kurį paskelbė dienraštis „Nezavisimaja Gazeta”. M. Chodorkovski šiuo metu

JAV

WASHINGTON, DC

JAV pasiuntinys Afganistane ir Pakistane Richard Holbrooke išsakė susirūpinimą dėl naujų suvaržymų Afganistano žiniasklaidai, kuriuos įvedė šalies vyriausybė, praneša BBC. R. Holbrook teigia, kad JAV remia spaudos laisvę ir naujus ribojimus šalies žiniasklaidai ketina aptarti su Afganistano valdžios pareigūnais. Afganistano valdžia uždraudė žiniasklaidai detalai nušviesti maistininkų išpuolius, nes tai neva skatina maistininkus veikti dar aktyviau.

JAV Aukščiausiasis Teismas atsisakė stabdyti homoseksualių asmenų santuokas Washington, DC legalizuojantį įstatymą, atverdamas kelią jam įsigaliooti. Aukščiausiojo Teismo pirmininkas John Roberts teismo išvadoje, kurioje apeinami susiję teisiniai klausimai, nurodė, kad šį klausimą turėtų spręsti vietos teismai JAV sostinėje. J. Roberts atmetė gėjų santuokų priešininkų peticiją dėl laikino atidėjimo, kuri būtų užkirtusi kelią įsigaliooti šiam įstatymui.

NEW YORK

Jungtinės Tautos (JT) ateinančius 10 metų paskelbė saugaus eismo dešimtmečiu. 2011–2020 metais visame pasaulyje bus rengiamos kampanijos, kad padėtis keliuose pagerėtų. Atitinkamą sprendimą New York priėmė JT Generalinė Asamblėja. Didžiausias dėmesys bus skiriamas besivystančioms šalims, kur užregistruojama 90 proc. visų žuvusiųjų. Tačiau JT tikisi ne tik saugaus eismo programų trečiojo pasaulio šalyse, bet ir lėšų iš Vakarų valstybių. „Kiekvienais metais eismo nelaimėse žūva 1,3 mln. žmonių, – sakė Etienne Krug iš Pasaulio sveikatos organizacijos. – Dar 22 mln. patiria sužalojimų. Mes kalbame apie žmones, kurie likusį gyvenimą praleis invalide vežimėlyje ar jaus kitokius liekamuosius padarinius.”

AFRIKA

NAIROBIS

Somalia piratai užgrobė Saudo Arabijos tanklaivį su 14 žmonių įgula. Tanklaivis „Al Nisr Al Saudi” įprastai gabendavo mazutą, tačiau užgrobito metu jis kroviniu neplukdė. Tanklaivis buvo užgrobtas Adeno įlankoje. Laivo kapitonas – graikas, kitų įgulos narių tautybės nežinomos. Manoma, kad jie saugūs. Šiuo metu Somalia piratai yra užgrobę 6 šešis laivus ir įkaitais laiko 132 įgulos narius.

ATLANTIC ExpressCorp.
☎ 1-708-599-9680
www.atlanticexpresscorp.com
Šv. Velykų proga nudžiuginkite artimuosius Lietuvoje
Mažų siuntų gabenimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir Baltarusiją
Siuntinius siunčiamus lėktuvu prašome pristatyti į mūsų surinkimo punktus iki KOVO 9 d.
Taip pat siūlome komercinių krovinių ir automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis. Asmens turto perkraustymas. Automobilių pirkimas iš visų JAV akcijų.

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**
El.paštas: nausediene@aol.com

SVEIKATOS ŠALTINIS — CITRINA

Citrinų tėvynė yra Indija. Anot jogų, tai universalus vaisius, padedantis išsaugoti sveikatą. Jų nuomone, kiekvienas žmogus privalo kasdien suvalgyti vieną citriną arba išgerti vienos citrinos sulčių. Kadangi citrinos kiek kartoko skonio, gydytojai pataria jas vartoti su medumi.

Citrimas labai gražiai kadaise aprašė Sivananda: prinokę vaisiai būna tokie aromatingi ir tokio subtilaus skonio, jog juos galima valgyti kaip obuolius ar kriaušes. Tuo aš pati įsitikinau, augindama namuose savo citrinmedį. Jis man pražįsta du kartus per metus. Na, o tas žiedų kvapas – kažkas nepaprasta! Iš dalies primeina ievų žiedų kvapą. Sužysta baltai visas medelis. Su dantų šepetuku bandai apdulkinti žiedus, nes kambarėje nei paukščiai, nei vabzdžiai neskraido. Net ir vasaros metu ne-neši medelio į lauką, nes vėjas nudrasko žiedus, be to, lauke nesusikrauna žiedai. Daug žiedų nubyra, bet užsiveisia apie 6 citrimas. Jos užauga tokios didelės, kaip greipfrutas, ir stebiesi, kad išsilaiko ant visai plonos šakelės. O vaisių skonis ir kvapas – tiesiog nepakartojamas! Į parduotuves atvežtos citrinos iš dalies praranda visas tas savybes, nes jos skinamos dar ne visai sunokusios.

Jau gilioje senovėje buvo žinoma, kad citrinos gerai malšina troškulį, stiprina skrandį, gerina virškinimą ir gydo kirmėlines ligas. Citrinų antpilas buvo laikomas puikiu priešnuodžiu. Citrinų kauliukais buvo laisvinami viduriai ir gydomas hemorojus. Manyta, kad citrinų žievelės skatina plaukų ir barzdos augimą.

Daugelio tautų liaudies medicinos žinovai ir šiais laikais citrinomis gydo skorbutą, geltą, vandenligę, tulžies pūslės ir šlapimtakio akmenligę, hemorojų, tuberkuliozę, skrandžio gleivinės uždegimą, reumatą, podagrą, radikulitą ir anginą.

Citrinų minkštyme gausu vitaminų C ir P, karoteno, B grupės vitaminų, kumarino, citrinų ir obuolių rūgščių, kalio, pektinų. Kartu su askorbino rūgštimi citrinos stiprina smulkių kraujagyslių sienelės, dalyvauja organizmo oksidacijos ir regeneracijos procesuose. Labai panašūs į citrimas yra apelsinai, mandarinai, greipfrutai. Todėl liaudies medicinoje tokie populiariūs priešskleroziniai mišiniai su citrinų sultimis: pusės citrinos sulčių, pusė puodelio virinto vandens, 1 šaukštelis medaus, 1 šaukštelis saulėgrąžų aliejaus; vartojama ryte prieš valgį (būtina jaunystės išsaugojimo sąlyga).

Iš šviežių citrinų žievelių spaudžiamas citrinų aliejus. Labai vertinama citrinų žievelė (cedar). Vienos citrinos žievelė vitamino C turi 3 kartus daugiau nei visas minkštymas. Tai todėl spaudžiant sultis, nereikia lupti citrinos žievelės, tik gerai jas nuplauti.

Pirkdami citrimas, atkreipkite dėmesį į jų svorį: kuo sunkesnė citrina, tuo ji sultingesnė.

Peršalimo ligos

1. Citrinų sultys stabdo bakterijų ir virusų plitimą bei kovoja su ligų sukėlėjais. Jei sergate angina, į puodelį šilto vandens įberkite šaukštelį druskos ir supilkite vienos citrinos sultis. Šiuo mišiniu skalaukite gerklę 3 kartus per dieną po 1 minutę. Karščiui geriant geriamą arbata su citrina ir medumi.

2. Jei susirgote tonzilitu, kas dvi valandas mažiausiai po pusės minutės skalaukite gerklę ką tik išspaustomis vienos citrinos sultimis. Skalaujant reikia laikyti galvą atloštą, kad sultys patektų giliai į gerklę.

3. Sergantiems otitu (ausų uždegimu) patariama į gydomąją ausį kasdien įlašinti po 2–5 lašus citrinų sulčių.

4. Peršalimo ligų profilaktikai pasigaminkite citrinų sviesto: citriną minutę pamirkykite verdančiame vandenyje, ataušinkite, sumalkite kartu su žievele ir sumaišykite su pusė puodelio sviesto bei 1–2 šaukštais medaus. Citrinų sviestą laikykite šaldytuve. Valgykite sumuštinis su šiuo sviestu, jei gresia peršalimas ir gripas.

Kepenims, tulžiai, inkstams

1. Jei padidėjo kepenys, gerkite citrinų antpilo: vakare 3 gabalėlius citrinos užpilkite puodeliu verdančio vandens, palikite nusistovėti per naktį, ryte nukoškite ir išgerkite iš karto ryte nevalgius.

2. Tulžies akmenligei gydyti: sumaišykite lygiomis dalimis citrinų ir juodųjų ridikų sulčių bei alyvuogių aliejaus. Gerkite po šaukštą ryte nevalgę. Taip gydykitės 1–2 mėnesius, kol sveikata pagerės.

3. Liaudies medicinos žinovai teigia, kad kartais įmanoma pašalinti iš organizmo inkstų ir šlapimo pūslės akmenis citrinomis. Kodėl nepabandyti, juk tas nepakenks! Gydomą pradėkite taip: į puodelį šalto virinto vandens įpilkite trečdalį citrinos sulčių. Mišinį padalykite į 3 dalis ir išgerkite ryte nevalgę, per pietus ir vakare po vakarienės. Tokio gydymo trukmė – 10 dienų. Kitas 10 dienų į puodelį šalto virinto vandens įpilkite pusės citrinos sultis. Be to, kartą per dieną išgerkite pusę citrinos sulčių ir 2 šaukštus aliejaus mišinio. Sakoma,

kad jau po 18–20 dienų akmenys pradeda šalintis iš organizmo.

4. Šlapimą skatinantis mišinys: sutarkuokite 2–3 citrimas ir pusę puodelio krieno, gerai sumaišykite. Vartokite po šaukštelį 2–3 kartus per dieną prieš valgį.

Šnarių skausmai

Jei sergate šnarių uždegimu ar poliartritu, pasigaminkite tokių vaisių: supjaustykite 4 citrimas, pašalinkite kauliukus, nuvalykite 3 galvutes česnakų ir viską sumalkite. Tyrelę sudėkite į stiklainį, užpilkite 2 puodukais šalto virinto vandens, sandariai uždarykite, apsukite juodu popieriumi arba medžiaga ir padėkite šaldytuve 5 paroms, retkarčiais pakratykite. Gerkite šio antpilo po ketvirtadalį puoduko 3 kartus per dieną 20 minučių prieš valgį. Toks antpilas gerai stiprina visą organizmą, stiprina imuninę sistemą.

Kai išgersite antpilą, galite likusias nuosėdas panaudoti dar sykį: jas užpilkite 4 puodeliais šalto virinto vandens ir palikite 2 paroms šaldytuve. Gerkite tris kartus per dieną po ketvirtadalį puoduko 20 minučių prieš valgį.

Kitos problemos

1. Smarkiai plakant širdžiai, citrinų sultis gerkite sumaišytas su medumi.

2. Kad panaikintumėte blogą burnos kvapą, kasdien vartokite po šaukštelį susmulkintų citrinų žievelių su medumi.

3. Nuo galvos skausmo sumaišykite ką tik išspaustos vienos citrinos sultis ir puodelį juodos kavos. Gerkite be cukraus ir pieno.

4. Uodų įkastas vietas patrinkite citrinos žievele.

5. Anot liaudies medicinos, siūlomas mišinys, kuris „išvalo“ kraujagysles, reguliuoja arterinį kraujospūdį, taigi, tinka stenokardijos, infarkto, insulto profilaktikai: 2 vidutinio dydžio citrimas ir 2 apelsinus supjaustykite, išimkite sėklas, sumalkite mėsmale. Paskui citrinos masę sumaišykite su 2 šaukštais medaus, palaikykite ją stiklainyje vieną parą (kambario temperatūroje), po to pastatykite į šaldytuvą; vartokite 2–3 šaukštelių per dieną su arbata arba prieš valgį.

6. Bendraudami su gripu sergančiu ligoniu, ilgai kramtykite citrinos skiltelę (tol, kol smarkiai skirsis seilės). Tai padės jums apsisaugoti nuo gripo. Karščiui geriant reikėtų valgyti citrinų kiek galima dažniau. Veiksminga ir nepavojinga karštį mažinanti priemonė – vanduo su citrinos sultimis.

Otolaringologas Dzarvisas stebėjosi: jokių mokslų nebaigę „daktarai“ išgydo įsisenėjusį kosulį kaipmat, o „mokslinė medicina“ kovoja su juo (ir dažnai nesėkmingai) metų metais. Nuo kosulio išsigydyti jis siūlo šitokią receptą: citriną pavirinkite

10 minučių ant silpnos ugnies (suminkštėja žievelė, lengviau išspausti sultis); išspaustas sultis supilkite į puoduką, įpilkite 2 šaukštus išvalyto glicerino, gerai išmaišykite. Paskui iki viršaus pripilkite medaus. Jei kosulys nestiprus, pakaks vieno šaukštelio per dieną; jei jis daugiau kamuoja naktį – gerkite arbatinį šaukštelį vakare einant miegoti ir 1 šaukštelį naktį. Labai stipriai kosint – 1 šaukštelį ryte, vieną vakare (po vakarienės) ir 1 naktį. Kosuliui silpnėjant, paros kiekis mažinamas. Mišinys laikomas vėsioje vietoje (ne šaldytuve!); prieš vartojimą suplakite. Kaip parodė stomatologų naturopatų patirtis, citrinų sultys apsaugo nuo gedimo dantis, stiprina danteną. Dantys šveičiami ryte ir vakare. Ant šepetėlio, suvilgyto šiltu vandeniu, išpaudžiami keli lašai citrinos sulčių.

Būtų galima ir daugiau pasiūlyti įvairiausių mišinių su citrina ar jos sultimis – tiek gydomųjų, tiek stiprinančių sveikatą. Citrinos sultys vartojamos labai plačiai: tinka ir „amžiaus“ ligoms gydyti, ir odai maitinti (įmaišoma į kosmetines kaukes).

Grožiui ir sveikatai

Citrinos užveria odos poras, lygina raukšles, minkština, gaivina ir balina odą, skatina suskirdusios odos gijimą. Jos gydo egzemą ir grybelines odos ligas. Citrinų kompresais patariama balinti strazdaną ir pigmentines odos dėmes.

1. Labai populiari citrinų ir medaus kaukė veidui: lygiomis dalimis sumaišykite citrinų sulčių ir medaus. Gautu mišiniu ištepkite veidą ir palaikykite 15–20 minučių. Paskui nuplaukite šiltu vandeniu ir patepkite maitinamuoju kremu.

2. Riebiai odai tinka citrinų varškės kaukė: 2 šaukštus citrinų sulčių sumaišykite su 3 šaukštais varškės. Gauta masė ištepkite veidą ir palaikykite 20 minučių. Kaukę nuplaukite šiltu vandeniu.

3. Spuogus, mėlynės ir kraujosrūvas patariama gydyti citrinų ir medaus mišiniu, sumaišytu santykiu 1:2. Šiuo mišiniu galima balinti strazdaną.

4. Jeigu plaukus skalausite vandeniu su citrinos sultimis, jie gražiai blizgės ir maloniai kvėpės. Nuo tokio skalavimo plaukai tampa minkšti ir purūs.

5. Karpų naikinimas: 2 citrinų žievelės susmulkinkite, užpilkite pusė puodelio 30 proc. acto, sandariai uždarykite ir palikite nusistovėti 8 dienas, kasdien pakratykite, paskui nukoškite. Antpilu sumirkykite vatos tamponą ir juo tepkite karpas keletą kartų per dieną.

6. Norintiems numesti svorio patariama gerti ramunėlių ir citrinų antpilo: šaukštelį susmulkintų džiovintų ramunėlių žiedų ir 2 gabalėlius citrinos užpilkite pusė puodelio verdančio vandens. Šiltai apriškite ir palikite nusistovėti per naktį. Ryte antpilą nukoškite ir išgerkite mažais gurkšneliais prieš pusryčius.

Nuo citrinos mažai kuo skiriasi greipfrutas (galima keisti vieną kitu). Pvz., suvalgius prieš pusryčius pusė greipfruto ar išgėrus su šiltu (galima ir šaltu) vandeniu vienos citrinos sulčių, geriau dirbs žarnynas. Greipfrutas švelnesnio skonio, todėl jį galima vartoti be jokių priedų. Pats greipfruto minkštymas nekartus – karčios tik skiautelių pertvarėlės. Greipfrutas pagerina virškinimą, mažina kraujospūdį, gerina kepenų veiklą, stiprina organizmą.

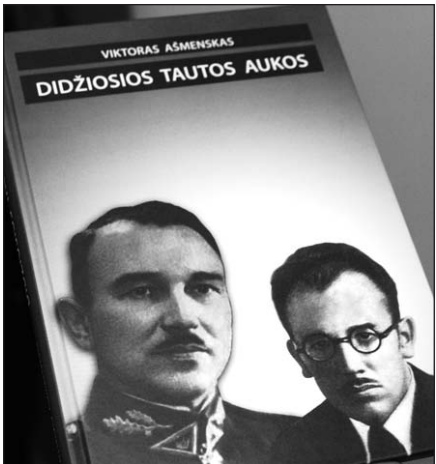
Paragta pagal įvairius sveikatos šaltinius.

V. Ašmenskas: „Man svarbu, kad žmonės nepamirštų istorijos”

ALGIS VAŠKEVIČIUS
Specialiai „Draugui“ iš Lietuvos

Vasario 19-ąją 98-ąjį gimtadienį atšventęs aviatorius, inžinierius, pasipriešinimo nacių ir sovietų okupaciniams režimams veikėjas Viktoras Ašmenskas – tikra legenda. Sulaukęs labai garbingo amžiaus, jis keliauja po įvairius Lietuvos miestus ir miestelius, pristatydamas savo naujausią, daugybe istorinių faktų paremtą knygą „Didžiosios tautos aukos”. V. Ašmenskui svarbu, kad tauta nepamirštų savo didvyrių, todėl ir atsirado minėta knyga, dėl to jis ir stengiasi susitikti su kuo daugiau žmonių, papasakoti tai, ką atsimena.

O atsimena garbusis knygos autorius labai daug. Gimęs 1912 metais Šakių apskrityje, baigęs keturias gimnazijos klases, jis mokėsi Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje ir jau 1930-aisiais susidomėjo aviacija, lankė aeroklubo lakūnų rengimo kursus, 1934 metais baigė Nidos sklandymo mokyklą. V. Ašmenskas 1963 metais Palangoje atliko antrąjį Lietuvoje sportinį šuolį parašiotu. Jis statė Broniaus Oškinio konstrukcijos sklandytuvus BRO-1, BRO-2, BRO-3, 1937 metais kaip Lietuvos aeroklubo atstovas buvo pasiųstas į Čekoslovakiją stažuotis sklandymo mokykloje.

Naujojoje knygoje – daug įdomių faktų.

V. Ašmenskas 1938 metais dalyvavo Pirmojo pasaulio lietuvių sportinėje olimpiadoje, o dar po metų pirmosiose Baltijos šalių aviacijos sporto varžybose dviviečiu lėktuvu skrido keliu Talinas-Kaunas ir užėmė prizinę vietą. Be to, aviatorius buvo Šaulių sąjungos, skautų vyčių, ateitininkų organizacijų narys, aktyviai bendradarbiavo spaudoje – rašė straipsnius žurnaluose „Lietuvos sparnai”, „Karys”, Trimitas”.

Sovietams okupavus Lietuvą, jis įsijungė į 1940-ųjų lapkričio viduryje įkurto Lietuvių aktyvistų fronto veiklą, dalyvavo 1941 metų birželio sukilime Trakuose. Vokiečių okupacijos metais jis buvo Lietuvių fronto karinės organizacijos „Kęstutis” Trakų apskrities organizacinio skyriaus narys, po to – viršininkas. 1945–1946 metais V. Ašmenskas Lietuvių tautos tarybos ir Lietuvos ginkluotųjų pajėgų vyriausiosios vadovybės pavedimu įsteigė šios organizacijos apygardą Kaune.

Po Antrojo pasaulinio karo kartu su Lietuvos tautinės tarybos įkūrėju kapitonu Jonu Noreika, turėjusiu „Generolo Vėtros” slapyvardį, organizavo šios nelegalios antisovietinės organizacijos Kauno apygardos štabą. Ši taryba 1945 metais pavedė pa-

V. Ašmenskui svarbu, kad tauta nepamirštų savo istorijos.

grobti lėktuvą ir į Švediją nugabenti Lietuvos pasipriešinimo sovietiniam režimui dokumentus. Pagrobimas nepavyko, tai bandęs padaryti lakūnas žuvo. Apie tai V. Ašmenskas rašo 1997 metais išleistoje monografijoje „Generolas Vėtra”, pateikdamas daug įdomių faktų apie teisininką, publicistą J. Noreiką ir jo žūtį Tuskulėnuose, taip pat apie jo bendražygių likimus.

Dalyvavimas pagrindinėje pasipriešinimo veikloje neliko nepastebėtas – 1946-ųjų kovą V. Ašmenskas suimamas, netrukus nuteisiamas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties. Jis buvo kalintas Lukiškėse, Klaipėdoje, po to ištremtas į Krasnojarsko kraštą ir į Lietuvą, Vilnių sugrįžo 1957-aisiais. Po kelerių metų įsidarbino Gelžbetonio konstrukcijų gamykloje, dirbo vyriausiuoju inžinieriu. 1969-aisiais jis pradėjo dalyvauti aviacijos sporto veikloje, dar po metų buvo išrinktas parašiotų sporto komiteto pirmininku.

Kalėjimus, tremtį ir lagerius ištvėręs ir gyvenimo užgrūdintas aviatorius visą laiką buvo aktyvus – dešimtmetį nuo 1977 iki 1987 metų jis dirbo Prienų sportinės aviacijos gamykloje, sulaukęs beveik aštuoniasdešimties metų amžiaus buvo Lietuvos aeroklubo generaliniu sekretoriumi.

Apie šio legendinio žmogaus veiklą dar daug būtų galima kalbėti. Per keliolika metų jis apvažiavo daugybę Lietuvos mokyklų, pasakodamas mokiniams apie įdomius ir skaudžius mūsų tautos istorijos puslapius. Nuo jaunystės puikiai valdęs plunksną, inžinierius nutarė savo prisiminimus užrašyti – be jau minėtos monografijos „Generolas Vėtra”, 2006 metais pasirodė knyga „KGB spąstuose”, kurioje rašoma apie dvidešimtmetį NKVD kulto reikalų skyriaus jaunesnįjį leitenantą Antaną Šilių. Jis, siekdamas išvengti tarnybos sovietų kariuomenėje, įstojo į NKVD mokyklą, ją baigė ir gautą slaptą informaciją apie numatomus suėmimus, tremtis pranešdavo Lietuvos patriotams. Norėdamas išvengti atpažinimo, A. Šilius sunaikino ir savo viršininką NKVD karininką. Jau nuolis buvo suimtas ir nuteistas mirties bausme.

Pati solidžiausia ir naujausia V. Ašmensko knyga – 2007 metais išleistas veikalas „Didžiosios tautos aukos”, kurią autorius papildė ir iš nau-

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

KOVO 11-OSIOS ŠVENTĖ

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO

DVIDEŠIMTMETIS

Literatūrinio konkurso laureatams
premių įteikimas

„Dirvos” laikraščio 95-erių metų
ir
Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos
60-ties metų sukaktys

2010 m. kovo 21 d., sekmadienį, 3 val. p. p.,
Jaunimo centre, Chicago

Programoje

- * Lietuvos Respublikos atstovo žodis
 - * Laureatų paskelbimas
 - * Pirmosios premijos laureato žodis
 - * Dariaus Polikaičio vadovaujamas „Dainavos” ansamblio vyrų vienetas
- Programą veda Dalia Sokienė
- Vietas užsisakyti tel. **708-422-6514**
arba **708-408-8352**, Irena Dirdienė

jo išleido praėjusiais metais. Ši knyga skaitytojus pasiekė ir kietais, ir minkštais viršeliais, tad ją galėjo įsigyti ir mažiau pinigų turintys skaitytojai.

Naujausioje, daugiau kaip 300 puslapių knygoje – daugybė įdomių istorinių faktų, čia pasakojama apie politines grupines bylas, apie LAF štabo žūtį, apie žiaurumus, kuriuos Lietuvos patriotams teko patirti tremtyje ir lageriuose.

Autorius dar kartą prisimena paskutinįjį Nepriklausomos Lietuvos ministrų tarybos posėdį 1940-ųjų birželio 15-osios naktį, cituoja ten kalbėjusius ministrus, kitus valstybės veikėjus. Tų metų liepą Lietuvai tapus Sovietų Sąjungos dalimi, Lietuvos diplomatai įvairiose Vakarų šalyse įteikė vyriausybines notas, protestuodami prieš sovietų agresiją.

V. Ašmenskas knygoje primena, kad į protestą pirmosios atsiliepė Jungtinės Amerikos Valstijos ir cituoja prezidento Franklin D. Roosevelt tada pasakytus žodžius: „Sakoma, kad Lietuva neteko nepriklausomy-

bės. Klaidinga taip sakyti. Lietuva nėra praradusi savo nepriklausomybės, Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai nutraukta. Laikas ateis, ir Lietuva vėl bus laisva.”

Nemažai vietos šioje knygoje skirta Baltijos šalių tarpusavio santykiams, rašoma apie pirmosios sovietų okupacijos padarinius Latvijoje ir Estijoje. Autorius teigia, kad, pavyzdžiui, Estijoje 1940–1941 metais iš okupantų suimtų žmonių išgyveno vos 2–8 procentai.

V. Ašmenskas įdomiai aprašo pirmosios sovietų okupacijos aukų likimus, pasakoja apie Lietuvos vyriausybės narius ir Vasario 16-osios akto signatarus, kurie buvo sušaudyti, nukankinti,

Nukelta į 11 psl.

PARDUODA

St. Casimir Cemetery –
2 burial plots together.
Call at: 832-259-2233.

Pirmieji Lietuvos kariuomenės savanoriai Kaune 1919 m. sausis.

Buvo ir nebėra

PETRAS PETRUTIS

Kitados Čikagoje būta aibės mūsiškių organizacijų (draugijų, klubų ir pan.). Teigiama, kad jų vienu metu Čikagoje ir apylinkėse buvo galima suskaičiuoti apie pustrečio šimto. Anksčiau, vėliau, o atviriau kalbant ir dabar, galime „didžiutis“ savo organizacijų gausumu.

Kadaise (dabar jau ne!) Čikagos lietuvių organizacinėje veikloje gyvai reikėsi ir Lietuvos savanorių kūrėjų sąjungos nariai.

Švintant Lietuvos nepriklausomybės aušrai, lietuviai (būta ir kitataučių) stvėrėsi ginklo. Daugelis žuvo kovos laukuose, o dar didesnis skaičius buvo sužeisti. Kovos užtruko porą metų. Dauguma nebuvo tinkamai apmokyti. Apie uniformas tebuvo galima svajoti. Panašiai reikėtų atsiiepti apie jų ginkluotę ir kasdienę mitybą. Kovotojų eilėse narsiai kovojo apie 12,000 savanorių.

Savanoriai sudarė pagrindą organizuojamai Lietuvos kariuomenei. Savanoris J. L. savo atsiminimuose pagrįstai teigia: „Laisvės kovų dienomis savanoriai atliko žymų vaidmenį. Todėl drąsiai galima pasakyti, jog be savanorių nebūtų buvę Lietuvos kariuomenės, o be kariuomenės nebūtų buvę ir pačios Lietuvos...“

Lietuvos kariai kautynėse parodė nuostabų ryžtingumą, pasiaukojimą ir pasitikėjimą savo jėgomis. O kas juos skatino ir rėmė? Kokios buvo atpildo perspektyvos? Jokių konkrečių pažadų neturėjo ir negalėjo būti, nes viskas buvo neaišku ir rizikinga. Tačiau savanoriai plaukė ir plaukė. Kas juos traukė, jei ne karšta tėvynės meilė ir savo gimtojo krašto gelbėjimas?

Savanoriai sugrįžę iš kovos lauko

ėmėsi organizacinių pastangų. Susirinkę Kaune, Lietuvos laikinoje sostinėje, įsteigė Lietuvos savanorių kūrėjų sąjungą. Šios sąjungos skyriai netrukus įsisteigė ir kituose miestuose ir miesteliuose. Lietuvos vyriausybė glaudžiai bendradarbiavo su Kaune veikusia Sąjungos centro valdyba.”

Sovietams okupavus Lietuvą Lietuvos savanorių kūrėjų sąjunga buvo uždaryta. Daugelis savanorių kūrėjų tapo pasipriešinimo aukomis. 1944 m. nemažas skaičius savanorių kūrėjų buvo priversti trauktis link Vakarų.

1945 m. rugpjūčio 21 d. Hanau mieste, išvietintųjų asmenų stovykloje buvo atkurta Lietuvos savanorių kūrėjų sąjunga. Ilgainiui Sąjungos nariai (jų būta ketvertą šimtų) pasisklido plačiame pasaulyje.

Likimo valia, geras pusšimtis iškūrė Čikagoje. Čia buvo pertvarkytas Sąjungos veikimas.

Čikagos mieste ir apylinkėse gyvenę savanoriai kūrėjai pavyzdingai reikšdamiesi visuomeninėje veikloje, susilaukė pelnytų pagarbos.

Daugelis anksčiau Čikagoje veikusių lietuvių organizacijų pranyko, nepalikdamos ryškesnių pėdsakų. Pranyko ir Lietuvos savanorių kūrėjų sąjunga. Neliko ir Sąjungos narių. Jų nebėra ir Lietuvoje, nei vieno nebėra ir lietuvių išeivijoje. Visi išmirė. Vienok, nederėtų sakyti, kad mūsų garbingieji savanoriai kūrėjai išmirė. Ne!

Mūsų gyvenamajame krašte „išpilietais“ žodžiais tariant: „Old soldiers never die...”

Tebūna Lietuvos savanoriai kūrėjai amžinai gyvi mūsų širdyse.

P. S. Naudotasi LTSC archyvuose saugojama medžiaga.

Pirmasis šarvuotas automobilis „Savanoris“. 1919 m.

www.images.google.com nuotraukos

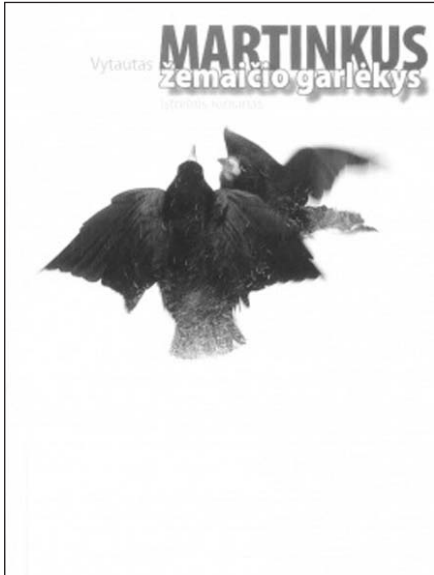
Istorinis romanas apie išradingą žemaitį

Pristatytas rašytojo Vytauto Martinkaus romanas

Rašytojas Vytautas Martinkus sukūrė įdomų veikalą – istorinę knygą, kurią pavadino taip pat įdomiai – „Žemaičio garlėkys“. Knyga, išleista 2009 m. gruodžio pabaigoje ir pristatyta Rašytojų klube vasario 4 d., apie Lietuvos aviacijos pradininką Aleksandrą Griškevičių ir jo užmojų skristi, konstruoti skraidančius aparatus.

Nepaisant, kad knygoje aprašomas žmogus gyveno 1809–1863 m., rašytojui V. Martinkui pasisekė surinkti daug to laikotarpio detalių bei pavyko atkurti emocingą, įtaigų A. Griškevičiaus gyvenimą, atskleidžiantį ir Lietuvai XIX amžiuje būdingas gyvenimo detales, kurios atspindi to meto žmonių tarpusavio santykius.

Lietuvos aviacijos pradininkas gimė 1809 m. sausio 6 d. Kėdainių rajone, palaidotas Vieksnių senosiose kapinėse. Jo tėvas Bonaventūra Griškevičius buvo bajoras, o Aleksandras dirbo įvairiuose teismuose ir laisvu nuo darbo laiku domėjosi skraidymo teorija. Vieną iš skraidymo projektų jis aprašė 1851 m. išleistoje knygelėje „Žemaičių garlėkys“.

cijos pasaulio” vyr. redaktorės Vilmos Jankienės pasisakymo apie šios neeilinės knygos herojų ir pačią knygą: „A. Griškevičiaus gyvenimo verpetai taip įtraukia, kad neįmanoma atsiplėšti nuo knygos iki pat pabaigos. Autorius kruopščiai atskleidžia žmonių gyvenimą prieš 150 metų bei iškritusį iš visuomenės normų A. Griškevičiaus polėkį skristi, konstruoti skraidančius aparatus. Knyga stulbi-

Aleksandro Griškevičiaus pastatas–muziejus.

Keletą metų A. Griškevičius gyveno Vieksniuose, o 1981 m. jo buvusiame name atidarytas memorialinis muziejus. Yra išlikęs pasakojimas, kad tuoj po Aleksandro mirties į jo namus atėjęs vienas klebonas, lydimas parapijos atstovo, surinko visus likusius A. Griškevičiaus raštus ir juos sudegino.

Aviacijos pradininkas buvo padaręs skraidymo aparatą, kuriuo kartą bandė pakilti nuo savo namo, o kitą kartą – nuo bažnyčios stogo. Šio bandymo metu jis gerokai susižalojo. Pabaigai pacituosime dalį „Avia-

na įtaigumu, kalbos vaizdingumu, žadina protą, supažindina su mums brangiu Lietuvos istorijos laikotarpiu, išryškina garsią asmenybę. Linkėčiau šiai knygai ekrano, ji ir jos herojai to verti, o Vytautas Martinkus nusipelnė premijos už titanišką darbą.”

Beje, šios knygos Rašytojų klube pristatymą vedė literatūros kritikas Valentinas Sventickas, kalbėjo literatūrologas prof. Petras Bražėnas, Lietuvos aviacijos istorikas Gytis Ramoška.

Edvardas Šulaitis

Aldona Sobieskienė, gyvenanti **Orland Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu paaukojo ir 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Rev. I. Urbonas, gyvenantis **Lemont, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Labai ačiū.

Kristina ir Joseph Masiulis, gyvenantys **Elmhurst, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums ir 50 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

Ona ir Vytautas Kolis, gyvenantys **Palos Hills, IL**, užsiprenumeravo „Draugą“ dar metams ir paaukojo dienraščiui paremti dosnią 100 dol. auką. Labai ačiū, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

PATRIOTIZMO MĖNUO

Atkelta iš 3 psl. Ji laksto per du darbus, kad galėtų savo dukrai pasamdyti lietuvių kalbos korepetitorių. Mat šeima mišri, ir dukra ne itin teisingai kalba bei rašo lietuviškai. Eilinis baikštokas pilietis, kuris bijo paimiti ginklą į rankas, gali būti patriotas. Jis savo kukliu darbu, nors ir labai nežymiai, bet vis tiek prisideda prie tautos gerovės kūrimo.

Šiandieną patriotiška yra ta partija, kuri turi išugdytus (ir ugdo) žmones, gebančius spręsti problemas, kuo trumpiausiu ir neskausmingiausiu keliu vesti šalį iš krizės. Tada ir verslas greičiau atsigaus, ir emigracija mažės, ir „protai nenutekės“, darbo vietos atsiras Lietuvoje ir žmonės nebus tokie pikti ir nekeiks valdžios. Na, žinoma, norėtųsi, kad patriotiška partija neimtų kyšių.

Šiandieną itin patriotiškas yra tas verslas ir verslininkas, kuris sukuria naujas darbo vietas, o jeigu nesukuria (visi žinome, kokia padėtis), tai bent labiausiai stengiasi išsaugoti esamas. Tačiau sunku būtų laikyti verslą patriotišku, jeigu jis statomas ant nedorų pinigų. Būna, kad verslas, radęs valstybėje silpnesnę vietą (įstatyminę landą), nesigėdina „priglausti“ veną kitą ar desėtką milijonų litų. Juk tie „priglausti“ litai – iš valstybės, t. y. iš žmonių, iš tautos kišenės. Negalima sakyti, kad tokiu atveju verslas apvagia tautą, bet nesugalvoju, kaip kitaip pasakyti.

Patriotizmas kuria

Patriotizmas kuria, antipatriotizmas griaua. Griovimas yra teigiamas tik per revoliucijas, kai kovojama su okupacija. Bet ir čia griovimas yra

tik tarpinis tikslas. Revoliucija baigiasi, įsiviešpatauja kūrimas.

Maža šalis turėtų puoselėti ypatingą patriotizmą. Maža šalis – trapi šalis. Jai didesnis pavojus prarasti savastį, išbarstyti dvasines vertybes, o ir fiziškai sumenkti. Todėl ypatingą patriotinę reikšmę įgyja visa, kas vienija žmones, sukuria bendrumą. Patriotizmas pripažįsta, toleruoja ir gerbia nuomonių bei pažiūrų įvairovę. Nepatriotiška tai, kas skaldo, kas kitaip mąstantį tautietį verčia priešu. Čia, gerbiamasai, gali paklausti: o kur tiesa, kur principai, vertybės? Atsakymas būtų toks: tautos tiesa ir yra tai, kas ją vienija ir stiprina. Ten ir tautos vertybės. Tiesa yra, kai užmirštos nesibaigiančios nuoskaudos, atsisakoma amžinų priekaištų. Kai ne aitrinamos, o užgydomos praeities žaizdos, skriaudos.

Berods, Winston Churchill yra pasakęs: uoliai kovodami su praeitimi, galime pralaimėti ateitį. Bėlieka šito mėnesio proga palinkėti mums visiems kuriančio, vienijančio patriotizmo.

Delfi.lt

Jurgis Jurgelis – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signataras. 1993–1998 m. dirbo Valstybės saugumo departamento generaliniu direktoriumi. Nuo 1998 m. – Valstybės saugumo departamento patarėju. 2002–2004 m. – ministro pirmininko patarėjas; 2004–2005 m. Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas, po to dirbo policijos generalinio komisaro padėjėju. Nuo 2007 m. – Užsienio reikalų ministerijos patarėjas.

Margumynai

Šventas, bet nesveikas faraonų maistas

Valgis, kuris buvo aukojamas Senovės Egipto dievams, vietoje nemirtingumo užtikrino ankstyvą mirtį, rašo Dailymail.co.uk.

Mokslininkai išsiaiškino, kad Senovės Egipto dievams aukojamas maistas, kurį vėliau suvalgydavo žyniai ir jų šeimos, buvo itin riebus. Perskaičius hieroglifus ant senovės šventyklų sienų ir atlikus kompiuterinį mumifikuotų žynių palaikų rentgeną, paaiškėjo, kad jie turėjo rimtus arterijų pažeidimus ir sirgo širdies ligomis.

Naujausi hieroglifų vertimai parodė ir šių susirgimų priežastis. Senovės egiptiečiai tris kartus per dieną

rengė prabangias vaišes iš jautienos, paukštienos, duonos, vaisių, pyragų, vyno ir alaus. Šie patiekalai, kuriuose gausu sočiųjų riebalų, buvo aukojami dievams, o vėliau paprasčiausiai suvalgomi. Tokia nesveika mityba pasižymėjo Senovės Egipto valdantieji sluoksnai. Atlikus 16 žynių palaikų rentgeną, paaiškėjo, kad devynių iš jų kraujagyslės buvo užkalkėjusios.

Profesorius Rosalie David iš Manchesterio universiteto sakė, kad pažeistos arterijos rodo, jog nesveika mityba yra ne tik šiuolaikinė problema. Vis dėlto paprasti egiptiečiai valgė vegetariškai ir panašiomis ligomis nesiskundė.

Alfa.lt

Ledkalnis gali pakeisti vandenyno sroves

Milžiniškas nuo Antarktidos atskilęs ledkalnis gali pakeisti vandenyno sroves ir oro sąlygas, perspėja mokslininkai.

Pasak Australijos mokslininkų, vasario mėnesį atskilęs ledkalnis – jis dydžiu prilygsta Liuksemburgui – gali užkirsti teritoriją, kurioje pagaminama ketvirtadalis sūraus ir labai šalto pasaulio vandens. Šio vandens trūkumas reikštų, jog Šiaurės Atlante kiltų šaltos žiemos.

Antarktidos klimato ir ekosistemų tyrimų centre Tasmanijoje (Australija) dirbantis ledkalnių specialistas dr. Neal Young BBC sakė, kad bet koks, ypač šalto vandens – jis vadinamas ir priedugnio vandeniu, nutraukimas regione paveiktų van-

denynų sroves, tad ir planetos oro sąlygas. „Šioje teritorijoje pagaminama apie 25 proc. priedugnio vandens (angl. bottom water). Tai taip pat paveiktų pingvinus ir kitus gyvūnus, kurie maitinasi šioje pasaulio vietoje“, – pridūrė jis.

Šiuo metu ledkalnis yra jūros ledų atsuptoje properšoje Pietų Australijoje. Prancūzijos mokslininkas Benoit Legresy teigia, kad šis ledkalnis atskilo nuo Mertožo ledkalnio liežuvio (ang. Mertz Glacier Tongue). Jį išjudino dar 1987 metais atskilęs kitas – B9B – ledkalnis. Šio mokslininko nuomone, jei ledkalniai pasiliks šiame regione – o tai tikėtina – jie gali užkirsti dabartines vandenyno sroves.

Lrt.lt

Pasiklausyti įdomių liudijimų susirinko beveik pilna Marijampolės dramos teatro salė.
A. Vaškevičiaus nuotr.

V. Ašmenskas: „Man svarbu, kad žmonės nepamirštų istorijos“

Atkelta iš 9 psl. mirę kalėjimuose ir tremtyje. Pateiktas ir emigravusių į Vakarus valstybės veikėjų sąrašas – jame buvę krašto apsaugos ministrai Stasys Dirmantas, Teodoras Daukantas, Kazys Musteikis, Stasys Raštikis, Balys Sližys ir kiti. Iš 38 paminėtų asmenų net 22 priglaudė JAV – Amerikoje atsidūrė ir septyni iš aštuonių emigravusių Lietuvos krašto apsaugos ministrų.

Paskutiniai knygos puslapiai pasakoja apie Laikinosios vyriausybės veiklą, taip pat pateikti įdomūs buvusių vidaus reikalų ministro Kazio Skučo ir saugumo departamento direktoriaus Augustino Povilaičio artimųjų prisiminimai apie šiuos žmones.

„Man labai svarbu, kad tie tautos didvyriai, tie patriotai, kurie aukojosi dėl tėvynės, nebūtų pamiršti. Dėl to ir ėmiausi rašyti knygą, dėl to, kol jėgos dar leidžia, ir stengiuosi susitikti su žmonėmis, jaunimu, visais, kuriems tai įdomu. Lietuvos kariuomenė sudaro man sąlygas tokiems susi-

tikimams, važiuojame kartu su monsinjoru Alfonsu Svarinsku, kuris taip pat turi ką pasakyti susirinkusiems“, – sakė Marijampolėje nesenai apsilankęs V. Ašmenskas.

Tai, kad žmonių, kuriems tautos istorija yra įdomi, kurie neabejingi netolimai praeičiai dar yra, įrodė beveik pilna Marijampolės dramos teatro salė. Susirinkusieji atidžiai klausėsi garbaus svečio, kuris labai jautriai priminė skaudžius praeities puslapius, turėjo nemažai klausimų, džiaugėsi įsigiję vertingą knygą ir gavę autoriaus autografa.

V. Ašmensko nuopelnai tėvynei jau ne kartą įvertinti – jis 1996 metais yra apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino I laipsnio medaliu, taip pat Dariaus ir Girėno, Kariuomenės kūrėjų savanorių medaliais, 1994 metais gavo Tarpautinės aeronautikos federacijos medalį „Už nuopelnus aviacijos sportui“. 2003 metais V. Ašmenskui buvo įteiktas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro kryžius.

Margumynai

Vilkai padės atkurti JAV nacionalinių parkų gamtą

Vilkai turėtų atkurti JAV nacionalinių parkų pažeistas ekosistemas, teigiama naujoje ataskaitoje. Žurnale „BioScience“ mokslininkai pateikė duomenų, kad vilkų sugražinimas pagerino biologinę įvairovę daugelyje Šiaurės Amerikos gamtinių vietovių.

Tyrimams vadovavęs Daniel Licht (JAV Nacionalinių parkų tarnybos atstovas), teigia, kad toks žymus ir teigiamas vilkų poveikis biologinei įvairovei visų pirma susijęs su kano-pinių žinduolių (elnių ir briedžių) reguliavimu, kadangi nesant natūraliems plėšrūnams šie gyvūnai buvo pasiekę aukščiausią lygį ir praktiškai suvartojo natūralią aplinką.

Daugiau vilkų, mažiau kanopinių žvėrių, – padidina augalų biomasę ir įvairovę. Dar 2004 metais pietvakarių Montana valstijoje W. J. Ripple ir R. L. Bleshta atliko tyrimus, kurie parodė, jog vilkai labai keičia elninių žvėrių mitybą ir elgesį, tuo prisidedami prie sumedėjusios augalijos išsaugojimo. Be to, nustatyta, kad vilkų populiacijos teikia ir laisvalaikio

bei ekonominę naudą. 2006 metais atliktas tyrimas parodė, kad vilkai žymiai padidino lankytojų skaičių Yellowstone nacionaliniame parke, o ekoturizmas vien 2005 metais davė 35 mln. JAV dolerių pajamų.

Pakanka visai nedidelių vilkų populiacijų, norint atkurti gamtinę įvairovę. Svarbu, kad medžiojamųjų žvėrių ir vilkų santykis būtų proporcingas ir kad galima būtų valdyti vilkų bendravimą su žmonėmis ir jų ūkiais. Visuomenės nuogastavimus dėl galimų vilkų išpuolių prieš naminius gyvulius, žmones ar jų augintinius galima išsklaidyti žymint ir stebint vilkus, pasinaudojant GPS sistemo-mis.

Vilkai nebe pirmą kartą naudojami atkuriant JAV gamtinę aplinką. 1960 metais Karūnavimo saloje (Alaska valstijoje) buvo paleisti 4 vilkai, kad reguliuotų elnių populiaciją. Nors vilkų ten niekas nemedžiojo, jų populiacija tepasiekė 13 individų ir galop visai išnyko. (...)

Alfa.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai visus kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, kovo 6 d., 9:30 val. r., seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos kun. Thomas McCarthy, OSA, Švč. Ritos aukštesniosios mokyklos prezidentas. Po Mišių – kavutė.

♦ **Šv. Mišios už a. a. Marijos Bendinskienės** sielą vyks Tėvų jėzuitų koplyčioje kovo 7 d., sekmadienį, 10:30 val. r. Šatų šeima kviečia visus pasimelsti už velionės sielą. Po Mišių Jaunimo centro kavinėje bus vaisės.

♦ **Kovo 7 d., sekmadienį, Giedrės** Žumbakienės meno parodos atidarymas Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre 12:30 val. p. p. Ruošia ateitininkų korporacija „Giedra“.

♦ **JAV lietuvių jaunimo sąjungos** (LJS) suvažiavimas įvyks kovo 12–14 dienomis Čikagoje. „Lithuanian Youth Association“ vardu užsakytas viešbutis „Willowbrook Holiday Inn“. Kai nos – 89–99 dol. Kambarius galite užsisakyti paskambinę tel.: 630-335-6400 arba tel.: 800-972-2494. Suvažiavimo registracijos mokestis 30 dol. Apie dalyvavimą pranešti el. pašto adresu: javljsvaldyba@gmail.com

♦ **Registracija naujiems 2010–2011 mokslo metams** Čikagos lituanistinėje mokykloje vyks kovo 13 d. dabartiniais mokiniams, jų sesutėms ir broliukams, o balandžio 17 d. naujiems mokiniams.

♦ **Lietuvių Opera praneša, kad** kovo 14 d. Pasaulio lietuvių centro skautų Kaziuko mugėje, Jaunimo rūmų salėje, bus parduodami bilietai į šių metų pastatymą – Franz Lehar operetę „Linksmoji našlė“ („Die Lustige Witwe“). Spektaklis įvyks balandžio 25 d. 3 val. p. p. „Olympic Theatre“ (6134 W. Cermak Rd, Cicero, IL 60804)

♦ **Ateitininkų Šalpos fondo** metinis suvažiavimas ir vakarienė įvyks kovo 13 d. Ateitininkų namuose.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Pradžią 4 val. p. p. Vakariene 6 val. v. Vietas vakarienei prašome užsisakyti tel.: 708-246-0049.

♦ **Gavėnios vakarai Palaimintojo** J. Matulaičio misijoje vyks penktadieniais, kovo 12, 19 ir 26 dienomis 7 val. v.

♦ **Kovo 21 d., sekmadienį, 12:30** val. p.p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje Palaimintojo J. Matulaičio misija ruošia „Sriubos pietus“. Pelnas bus skirtas paremti Kauno vyskupijos labdaros organizaciją „Caritas“ Lietuvoje. Bilietus galima įsigyti sekmadieniais prieš ir po 9 val. r. ir 11 val. r. šv. Mišių. Suaugusiems – 10 dol., vaikams iki 12 metų – auka.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦ **Amerikos lietuvių inžinierių ir** architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyrius kviečia slidinėjimo mėgėjus į Alpine Valley, kovo 7 d., sekmadienį. Jei nesusitiksime trasoje, pasimatysime 1 val. p. p. pirmo aukšto kavinėje Alpine Valley Resort, W2501 Country Rd., Outry Rd. D, Elkhorn, WI 53121. Tel.: 800-227-9395 arba 262-642-7374. Keltai veikia nuo 10 val. r. iki 5:30 val. p. p. Daugiau informacijos tel.: 773-450-4180 arba tinklarapyje: www.alpinevalleyresort.com.

♦ **Š. m. kovo 21 d. Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos** seserų vienuolyne, 600 Liberty HWY., Putnam, CT įvyks JAV LB Connecticut apylinkės ruošiamas Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo ir Nepriklausomybės atkūrimo minėjimai. Programoje: 11 val. r. šv. Mišios, 12 val. p. p. – pietūs (užsisakyti iš anksto tel.: 860-928-7955). 1:30 val. p. p. vienuolyno salėje vyks minėjimas. Kalbėtojas – LR generalinis konsulas New York, ambasadorius Jonas Paslauskas. Meninę programą atliks Kristina Riegle (mecosopranas). Daugiau informacijos tel.: 917-496-9079 (Diana Norkienė) arba tel.: 860-208-1193 (Snieguolė Stapčinskaitė).

♦ **Pirmą kartą JAV rytiniame** pakraštyje balandžio 17 d., šeštadienį, 7 val. v. Šv. Trejybės parapijos salėje, 53 Capitol Ave., Hartford, CT bus rodomas dviejų dalių spektaklis „Café emigrant“. Atlikėjai: aktorė Nijolė Narmontaitė, dainų autorius ir atlikėjas Romas Dambrasukas bei dainininkas Rolandas Janušas. Prieš koncertą 6 val. v. vakariene. Po koncerto – šokiai, grojant DJ Rimui ir Arvydui. Bilieto kaina – 20 dol. Daugiau informacijos tel.: 860-828-9954 (Angelė Jonynienė) ir tel.: 203-550-4092 (Laima Reiss).

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje kartu su Dariaus ir Girėno komitetu Čikagoje bei Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų komitetu **kovo 11 d., ketvirtadienį**, kviečia į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio minėjimą, kurio metu **Midway oro uoste Aviacijos veteranų salėje** (5700 S. Cicero Ave., Chicago, IL 60638) vyks iškilmingas atnaujintos **Dariaus ir Girėno memorialinės lentos iškabinimas. Pradžią – 10 val. r.** Dėl oro uosto saugumo reikalavimų į renginį bus įleidžiami tik iš anksto užsiregistravę asmenys. Maloniai prašome apie dalyvavimą pranešti iki kovo 5 d. elektroniniu paštu: **admin@konsulatas.org** arba tel.: **312-397-0382**, trump. nr. 207.

Aukokime Draugo fondui įvairiomis – gimtadienių, vardadienių, jubiliejų, švenčių ir kt. – progomis. Įamžinkime savo artimuosius **DRAUGO FONDE.**

„Draugas“ išaugino mūsų organizacijas, mokyklas, fondus. „Draugas“ informuoja apie JAV Lietuvių Bendruomenės veiklą.

Įrašykime Draugo fondą savo testamentuose.

DF aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Čekius rašyti: Draugas Foundation, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Kartu su Čikagos lituanistinės mokyklos mokiniais ir mokytojais Baltijos kelyje stovėjo į Vasario 16-osios minėjimą atvykę Lietuvių Fondo pirmininkas Rimantas Griškėlis ir JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė Irena Vilimienė (antra iš kairės). Norintys pasižiūrėti Baltijos kelią, kurį mokykloje suruošė mokytojas Arvydas Bagdonas, ir mokykloje vykusį Vasario 16-osios minėjimą apsilankykite <http://vimeo.com/9593496>. **Laimos Apanavičienės** nuotr.

Spaudos apžvalga

Žurnalai „Pensininkas“ ir „Bridges“

PENSININKAS

2010 m. sausis – vasaris

Ant mano darbo stalo naujieji žurnalai „Pensininkas“ ir „Bridges“ numeriai.

JAV LB Socialinių reikalų tarybos leidžiamas „**Pensininkas**“ šįkart skaitytojus pasitinka primindamas prasmingas Lietuvai datas. Numeryje skaitytojai ras kun. Viktoro Rimšelio straipsnį apie gailėstingumą, prisimins labdaros vakarą „Seklyčioje“ (autorė Aldona Šmulskytienė), sužinos, kam skirtos JAV Lietuvių rašytojų draugijos ir Amerikos lietuvių tautinės sąjungos grožinės literatūros premijos.

Žurnalas supažindina su kukliu visuomenininku Viktoru Valavičiumi, jame pristatoma lietuvišką kalėdinių eglučių istorija, pranešama apie „Bičiulystės“ 2009 m. „Metų Žmogaus“ žymenio paskyrimą dailininkei Magdalenai Birutei Stankūnienei, apie Lietuvos vyskupų konferencijos atstovo užsienio lietuviams prel. Edmundo Putrimo apdovanojimą „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“.

Skaitytojai žurnalo puslapiuose ras patarimų sveikatos, augalų auginimo ir priežiūros klausimais. Ponia Julija kaip visada linki „Gero apetito“ ir kviečia ne tik išgerti arbatos,

bet ir išsikepti arbatinių sausainių. Na, o prieš užversdami žurnalą, skaitydami rubriką „Linksmiau“ gardžiai pasijuoksite.

„Pensininko“ prenumerata JAV metams – 15 dol. Žurnalas išeina 6 kartus per metus.

Žurnalas „**Bridges**“ kviečia skaitytojus pasiskaityti apie tai, kas pastaruoju metu vyko Lietuvoje, pasakoja apie išeivijos lietuvių dovanas Afganistane tarnaujantiems Lietuvos kariams ir afganistaniečių vaikams, o David Pukas pasakoja apie savo – kario – patirtį.

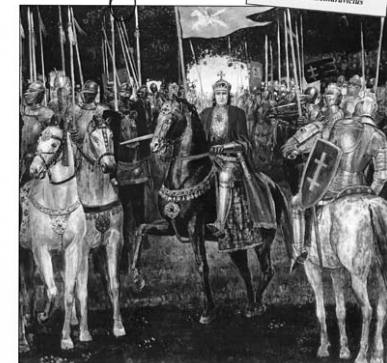
Andrius Dunčia pasakoja apie Philadelphia vykusias Kūčias. Victor Nakas prisimena Stasį Lozoraitį, o dr. Thomas Resk įdomiai rašo apie Tuskulėnų masinės kapavietės radinius.

Viduriniuose leidinio puslapiuose – fotogalerijoje – nuostabios fotomenininko Juozo Lukoševičiaus Lietuvos žiemos nuotraukos.

Rasite čia ir kitų įdomių straipsnių. Žurnalo kaina metams – 20 dol., jei prenumeruosite 2 metams, mokėsite 38 dol. Žurnalą leidžia JAV Lietuvių Bendruomenė.

Paruošė **L.A.**

bridges

january/february 2010

LITHUANIAN AMERICAN NEWS JOURNAL